

GAZETA POLSKA W BRAZYLII

REDAKCJA
I ADMINISTRACJA
Rua Em. Paroeta, 842
(dawniej Aquidaban)
Telefona 6-8-4
Promocjonalna roznica
W Brazylii 10000
W Argentynie 7 pnt.
Zagranicą 1 dolary
Placem i gody
Cena numeru 2400
Za Kurytyba 8000

Adres na listy
i przesyłki
pionierskie
GAZETA
POLSKA
Cena posta B
WYDANIE - PIONIER
Wydawca
Pawel Nikodem

NR 14 KURYTYBA · S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 3 KWIECZNIA ROK 1938

DYREKTOR: PIOTR OLIVEIRA SAPORSKI

OSADNIK POLSKI jest fundamentem ładu I CZYNNIKIEM POKOJU

Po całym świecie idą jakieś niespokojne wstrząsy: przed kilku laty przeżywały narody przesilenie gospodarcze, dziś mamy przesilenie idei, myśli o urządzeniach społecznych i politycznych. Narodziły się tak zwane „ekstremizmy”, to znaczy kierunki krańcowe: jeden bolszewizm, drugi faszyzm w różnych odmianach. Oba chcą zająć świat, oba gotują się do wojny, a chwilowo przez drugi rok próbują swych sił na bezbronnej i pożałowania godnej Hiszpanii. Bije grom za gromem: Abisynia, Daleki Wschód, Austria — i świat ogarnia coraz większe zdenerwowanie.

Wre w starej Europie, i nie dziwnie, że niepokój udiela się kontynentowi amerykańskiemu, boć tkwimy korzeniami w starej części świata, stamtąd wszyscy — prócz murzynów, Indian i Azjatów — wywodzimy swój ród. Ciężka to próba, lecz budzi ona w nas wiarę w samych siebie. Jak w sercu roztrzęsionej Europy staje się coraz silniejszą ojczyzna naszych przodków, Polska, oparta o szczerą, prawdziwą demokrację, i zbiera koło siebie mniejsze narody, aby je złączyły

w jeden silny blok, któryby się przeciwstawił światowej poździejczyźnie, osadnicy polscy w gościnnych republikach Ameryki południowej pozostaniemy nadal fundamentem ładu i tradycyjnym czynnikiem pokoju.

Wyciągał już nieraz po Brazylię swą krwiożerczą maskę czerwony komunizm — czy spotkaliście w spisach przewrotowców choćby jedno nazwisko osadnika? Jeśli tam było jakie imię polskie, to byli to tzw. „właściciele polskich paszportów”, którzy z osadnikami nie mają nic wspólnego — i dobrze się dzieje, że nowa ustawa w Polsce pozabawia ich przynależności do pnia polskiego, jak o tym piszemy na innym miejscu.

W przeciwieństwie do „czerwonego ekstremizmu” usiłował zalać Brazylię kierunek wręcz przeciwny, również z Europy przywieziony, a był to tzw. „integralizm”. Czytaliśmy w dziennikach długie szeregi przedstawicieli tego kierunku. Czy spotkaliście choćby jedno nazwisko osadnika polskiego? — Jeśli się tam kto znalazł, to znowu ktoś z takich, co mają z nami tylko wspólny

paszport, ale nie poczuwają się do osadniczej rodziny i do polskiej narodowości.

Brazylia może polegać z pełnym zaufaniem na polskim osadniku i budować na nim. Nie zawiedzie on nigdy swej Nowej Ojczyzny, Ojczyzny swych dzieci, którą kocha, dla której oddaje najlepsze swe siły.

Idą wstrząsy po świecie, odczuwa się niepokój w Brazylii — a w naszych koloniach cisza i spokój, nie ich nie potrafi wytrącić z równowagi. Chłop polski ma to do siebie, że go żadne zawieruchy nie zmożą. Ostał się on jak skała podczas potopu wojny światowej, gdy milionowe armie rosyjskie i niemieckie przewały się kilkakrotnie naprzód i w tył przez ziemie nadwiślańskie. Swiszczły kule karabinowe w powietrzu, pękały granaty i szrapnele, paliły się wsi całe — a chłop wychodził z pługiem na rolę, i orał, i siał, i bronował. Gdy ojciec padł, dokończył pracę syn.

Trwajmy w zbożnym powołaniu, nie odkładamy ręki od pluga. Orzmy i siejmy. A jutro będziemy zbierali plon.

ani nie mam uprzedzeń ani nie daję im pierwszeństwa.

— Polska — podkreślił rozmówca z mocą — nie należy do żadnego ideologicznego bloku Europy. Nie jesteśmy teoretykami ani przeciw-teoretykami, jesteśmy tylko realistami. Jesteśmy narodem, który pragnie żyć w pokoju z sąsiadami, i sądzi, że znajdziemy najlepszą do tego celu drogę.

Przedstawiciel „Daily Mail” wspominał o krytykach pod adresem Polski, że użyła przemocy w stosunku do swego małego i słabego sąsiada, na co min. Beck odpowiedział:

— A w jaki inny sposób możemy przyjść do porozumienia z kimś, który nie chce nas słyszeć? Teraz, gdy Litwa już rozmawia z nami, mogę zapewnić, że uszanujemy jej zupełną niezawisłość i nie będziemy jej nic narzucali siłą.

Gdy korespondent angielski przedstawił zapytanie w sprawie układów Polski z Francją, Niemcami, Rumunią i Rosją, min. Beck odpowiedział:

— Podstawą polskiej polityki zagranicznej jest sama Polska. Niech nikt się o to za nas nie troszczy. Ustosunkowanie się do Polski do wielkich mocarstw zajmie jeszcze sporo czasu. A zatem tak Polska jak Wielka Brytania będą miały dosyć sposobności do studiów i namysłów.

TELEGRAM Z POWITANIEM

Dnia 30. 3 wysłaliśmy depeszę następującej treści:
Dr. Tadeusz Skowroński, Poseł Rzpłitej, Rio. —
Gazeta Polska wita Pana Ministra imieniem Wydawnictwa, Pracowników i Czytelników i pospiesza ze złożeniem życzeń, aby pod Jego przewodnictwem tradycyjnemu przyjaźni między siostrzanymi Republikami, Polską i Brazylią umacniała się i pogłębiała dla dobra obu wielkich narodów. — W zacieśnieniu więzów polsko-brazylijskich widzimy ukoronowanie dążeń Pionierów oraz Siewców tu osiadłych, jakoteż ich działwy, Brazylijan. Uczynią oni wszystko, aby istniejąca już przyjaźń między obu wielkimi narodami pozostała na zawsze niezachwiana. — Paweł Nikodem.

2-ga Wystawa Lnu W KURYTYBIE

W środę dnia 30 marca została otwarta w Pałacu Garcez „DRUGA PARAŃSKA WYSTAWA LNU”, zorganizowana przez nasz Związek Rolników.

Składają się na nią przepiękne wyroby tkackie, dzieła kolonij Cruz Machado i Prudentopolis, gdzie p. Kopeczyńska z Polski prowadzi od roku specjalny kurs tkacki, haftów i pokrewnych gałęzi przemysłu domowego.

Wyrażamy nadzieję, że wszyscy Rodacy z miasta oraz przyjezdni z interioru pospieszą gromadnie, aby zwiedzić Wystawę. Na Wystawie będzie można zapatrzeć się po cenach przystępnych w płótna, hafty, kilimy, wełniaki itp.

Popierajmy nasz przemysł!
Popierajmy wytwórczość naszych osad!

POLSKA I LITWA

Wiadomości z ostatniego tygodnia

„Od morza do morza“

Dawne hasło Rzeczypospolitej królewskiej poczyna się przez porozumienie polsko-litewskie odradzać w nowej postaci, którą dzienniki światowe zwą „osią bałtycko-czarnomorską”. Pod przewodnictwem Polski mają się skupić w blok współpracy i porozumienia następujące państwa: Estonia, Łotwa, Litwa, Polska i Rumunia. Państwa sąsiednie, jak od północy Szwecja, Norwegia i Finlandia, a od południa Jugosławia i Bułgaria nie wzięłyby wprawdzie w blok tym czynnego udziału, niemniej wszelako widziałyby chętnie takie zgrupowanie.

„Blok dwóch mórz” stanąłby murem między dwoma światami, które gotują się do wojny, i dlatego trudno przewidzieć do niego i ogrom jego znaczenia w polityce ogólnie europejskiej. Państwa bloku muszą szukać obrony, bo godzi w nie — ze wschodu komunizm, z zachodu

hitlerizm, które zdążają do starcia się na polach bitew, a gdzieżby te pola miały leżeć, jak nie nad Wisłą, nad Morzem Czarnym i Bałtykiem? Rosja liczy do 170 milionów mieszkańców. Rzeczona wraz z Austrią 75 milionów. Państwa bałtycko-czarnomorskie zgarną w jednym związku siłę 60 milionów dusz.

Francja patrzy z pewnym zaniepokojeniem na ten plan, gdyż zapytuje, czy w decydującej chwili nowy blok nie weźmie strony Rzeszy Niemieckiej. Sądymy, że zapytanie to nie jest szczerze, a wygląda z poza niego inna troska: obawa o zmniejszenie znaczenia Francji w koncercie europejskim. Inna to bowiem rzecz była, gdy Francja liczyła niegdyś w centrum Europy tyle ciężących do niej satelitów, a inna rzecz będzie, gdy owe małe państwa skupią się przy Polsce i znajdują drogę własnej obrony.

Mówi minister Beck

Minister Beck udzielił wywiadu dziennikowi londyńskiemu „Daily Mail”, który pragnął zacytować informacje o obecnej polityce zagranicznej Polski z miarodajnych ust.

— Gdybyśmy nie byli zajęci stanowiska zdecydowanego wobec Litwy — oświadczył min. Beck — dotychczasowe położenie byłoby się przeciągało dalej w nieskończoność, ku szkodzie obydwu stron. 11 lat zbiegło, gdy marszałek Piłsudski przedłożył był Lidze Narodów sprawę Pol-

ski i Litwy. Liga wypowiedziała się z naciskiem za unormowaniem stosunków. Niesiety, zdanie jej nie posiada mocy, dopóki nie nastąpi kompletna reorganizacja stosunków w Europie. Po wystąpieniu Italii i Niemiec, Liga nie jest już instytucją ogólnoeuropejską. Dlatego Polska musiała wrócić do starych metod dyplomatycznych.

— Wróciłem świeżo z Rzymu — ciągnął min. Beck. — Pojechałem tam nie dla zawarcia jakiegokolwiek paktu, miałem na

MINISTER JÓZEF BECK

Jeden z najznakomitszych mężów stanu współczesnej Europy, któremu mamy do zawdzięczenia siłę, poważanie i znaczenie Polski na widowni świata. Załatwienie sprawy polsko-litewskiej jest w głównej mierze jego dziełem. Niedawno obchodził 5-lecie prac na stanowisku ministra spraw zagranicznych Rzpłitej.

celu otwarcie bezpośredniej linii komunikacyjnej między obu państwami. Stwierdziłem tam, a nie tylko tam lecz i gdzieindziej również, że szereg państw powraca do sposobów zawierania ugod w drodze bezpośredniej. Najlepiej, gdy sąsiad załatwi swe sprawy bezpośrednio z sąsiadem. Miałem zawsze wątpliwości co do siły wykonawczej Ligi Narodów. Gdyby praca Ligi była skuteczna i owocna, nie wahałbym się jej uznać; dla wielostronnych układów, gotowanych przez Ligę,

cisk pewnej części ludności litewskiej, w szczególności kół katolickich, na zbliżenie do Polski. 4) Zalecenie wielkich mocarstw, aby Litwa pogodziła się z Polską.

Nowy rząd litewski

Na czele nowego rządu w Litwie stanął ksiądz Władysław Mironas, kapelan wojskowy. Dotychczasowy minister spraw zagran. Lozoraitis pozostaje na stanowisku.

Placówki dyplomatyczne	KURS MILREJSA	
Pierwszym posem polskim w Kownie został mianowany p. Charwat, znawca spraw bałtyckich; Ministrem litewskim w Warszawie ma zostać p. Kazys Szkirpe, delegat Litwy w Lidze Narodów.	Funt szterl. ang. Frank francuski Dolar U. S. A. Złoty polski Pez urugwajski Pez argentyński	\$7\$250 \$540 17\$600 3\$600 9\$980 5\$250

Zapamiętaj

dobrze ten znak

Pomada Minancora

Jest to godło znanej i cudownej maści

Jest to najlepsza maść, która leczy wszystkie rany na skórze ludzkiej, a ma nawet zastosowanie u bydła

NAD MINANCORĘ NIEMA LEPSZEJ POMADY

Farmacja Cruz w Avaré, stan S. Paulo wyleczyła pomadą MINANCORA wrzody, których nawet preparat 914 nie zdołał być usunąć. Pani Carolina Palhares z Joinville wyleczyła jednym pudełkiem ranę, zadawnioną od 9 lat. Były setki podobnych wyleczeń.

POMADA MINANCORA jest w użyciu w szpitalach domach zdrowia i klinikach lekarskich.

WAŻNE Prawdziwa POMADA MINANCORA nie jest nigdy sprzedawana inaczej, jak tylko w pudełkach oryginalnych z godłem, jak wyżej. Odrzućcie naśladownictwa! Zadzajcie tylko MINANCORĘ prawdziwą, w pudełku oryginalnym.

Uważajcie dobrze przy zakupnie!

Jest to produkt Laboratorios „Minancora”, Joinville

Teraz! Domagajcie się w każdej restauracji i wogóle wszędzie najsmaczniejszego piwa „ATLANTICA EXTRA” ze stodo polskiego z największego Browaru „ATLANTYKA” Av. Iguassú nr. 153 --- Telefon 790 lub 791

POLACY W MISIONES OKRYCI ZAŁOBA

Michał Zubrzycki nie żyje

Smutna wiadomość nadlaty z Misiones. Michał Zubrzycki nie żyje! Po dłuższej chorobie pożegnał się z tym światem w niedzielę dnia 20 marca w godzinach rannych.

Ze ś. p. Michałem Zubrzyckim zeszedł z widnokręgu Misiones czołowy osadnik, „pionier w każdym calu”, „Szef Polaków”, jak Go zwali Argentynicy.

Był rodem z Jezierzan, pow. Tłumacz w Małopolsce wschodniej, przybył do Apostoles wraz z rodzicami, jako młodzian, w 1900 r.

Dom swój prowadził śp. Zubrzycki w tradycjach narodowych, jego ognisko rodzinne było pełne polskiego ducha.

Michał Zubrzycki był wielokrotnie burmistrzem miasta Apostoles, i na stanowisku tym przyczynił się wiele do rozwoju i upiększenia miasta, zwanego „Księżniczką Stępów”.

W życiu kolonii polskiej w Misiones brał zawsze czynny udział. Był członkiem założycielem Towarzystwa Polskiego „Jedność” w Apostoles i wieloletnim jego prezesem.

„Gazeta Polska” straciła w ś. p. Michała Zubrzyckim jednego z najbardziej oddanych przyjaciół w Argentynie.

Ciężko dotknięty Rodzinie, wdowie, dzieciom, rodzeństwu, osieroconym organizacjom polskim w Misiones i tamtejszemu społeczeństwu polskiemu, optakującemu stratę Przewodnika — składamy z głębi serca wyrazy szczerego współczucia.

Cześć Jego pamięci!

NEURALGJE, BOLE REUMATYCZNE usuwają nieszkodliwie dla zdrowia polskie proszki "KOGUTEK" (MIGREND - NERVOSIN)

dach średnich dr. Francisco Albizu. Dziennik „Diario da Tarde” ogłosił w numerze z dn. 25.3 wywiad z dr. Albizu, w którym rozmówca przedstawił swe zadania.

Dr. Albizu wyraził pewność, że zadanie jego będzie łatwe. Stwierdza on, że spotkał objawy dobrej woli i chęć zastosowania się do akcji nacjonalizacyjnej.

Nowy regulamin ruchu. Celem uniknięcia wypadków, niestety jeszcze tak częstych wśród wiru miejskiego, tymczasowy Interwentor Dr. Omar Mota podpisał nowy dekret regulujący przejazdy.

Oryginalny podarunek. Donoszą z Diamantyny, że podczas celebrowania mszy św. na pamięć stoletniej rocznicy podniesienia tej miejscowości do kategorii miasta, konsekrowana była hostia z czystej parańskiej pszenicy.

Do kupców z interjoru. Stowarzyszenie transportowe „Empreza União de Transportes Ltda” komunikuje kupcom i handlarzom wogóle, że rozszerzyła swoją sieć linii transportowych.

Integralizm i obconorodowy. „Gazeta do Povo” pisze w numerze z dnia 26.3: Wiele razy wskazywaliśmy, że integralizm służył za pokrywą, pod którą ukrywały się żywioły obconorodowe.

Nominacje nauczycieli. Normalistka p. Łucja Bochniakówna, została mianowana profesorką w grupie szkolnej w S. José dos Pinhães; w ostatnich latach prowadziła ona lekcje przedmiotów portugalskich w T-wie Szkoły Ludowej w Kurytybie.

Nurek śmierci. Ostatniej niedzieli, gdy słońce doszło do zenitu, a może uchylało się już nieco ku zachodowi,

Dr. Bronisław Ostoja Roguski ADWOKAT. Sprawy cywilne, handlowe i robotnicze, inwentarze, naturalizacje. Rezydencja i biuro — rua Dezembargador Mota, 2187 — Telefon 2187

prząc niemilosiernie ziemię, która zdawała się gorzeć, a każdy śmiertelnik uciekał czemprędzej do cienia lub szukał jakiegos miejsca, w którymby mógł się ochłodzić.

Zderzył się. W tych dniach, mieszkańcy ulicy Presidente Faria byli świadkami zajścia, które cudem tylko nie pociągnęło za sobą poważniejszych konsekwencji.

Z kupiectwa. Znana „Casa ABC”, skład męskich ubrań i materiałów, mieszcząca się przy ul. 15 de Nov.

Grania Santa Anna. DR. CARLOSA HELLERA w Campo Comprido pod Kurytybą. CIELE czystej rasy Holenderskiej — 80000 WIEPRZKI rasy niemieckiej (białe)

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Wiadomości Parańskie

Urodziny Kurytyby. We wtorek, 29 b. m. kurytybianie obchodzili 245 letnią rocznicę założenia swego miasta, stolicy Parany.

Fiskalizacja Towarzystw. Na zasadzie dekretów stanowych nr. 6,149 i 6,938 Generalna Dyrekcja Wychowania w Kurytybie zamianowała specjalnego fiskala rządowego dla pełnienia nadzoru w towarzystwach tzw. obconorodowych.

Nominacje nauczycieli. Normalistka p. Łucja Bochniakówna, została mianowana profesorką w grupie szkolnej w S. José dos Pinhães; w ostatnich latach prowadziła ona lekcje przedmiotów portugalskich w T-wie Szkoły Ludowej w Kurytybie.

Nurek śmierci. Ostatniej niedzieli, gdy słońce doszło do zenitu, a może uchylało się już nieco ku zachodowi,

POLONUS HOTEL przy ulicy Barão do Rio Branco nr. 378. Przyjmuje na utrzymanie miesięczne jak również i na dniówkę. Cena każdemu przystępna.

KLINIKA DENTYSTYCZNA WINCENTY FLENIK CHIRURG-DENTYSTA. Wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki. Specjalność: Wyrwanie zębów bez bólu, leczenie fistu i innych komplikacji jamy ustnej.

ELIXIR TAPAJÓZ. Już jest do nabycia we wszystkich aptekach sławne lekarstwo z ziół wskazanych przez Indian. Niezawodne przy bólach reumatycznych, przy nieczystościach krwi, przeciw zardawionym wrzodom i wszelkiego rodzaju ranom.

ZIEMIA NA ZABUDOWANIA. Mamy parę lotów na sprzedaż w centrum miasta. INFORMACJE: Escritorio Técnico de Construções Rua 15 de Novembro, 416, salas 12 e 13

BANCO ALLEMÃO TRANSATLANTICO KURYTYBA. Rua Marechal Floriano Peixoto, 31-41 Caixa Postal „N” — Adres tel. „Bancaleman”

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

ZS Sekcja Admim

Tajemnic pięknej. Drugi już kofca, jak p stoi przed nie ką, w jaki spo bez śladu, w dze z S. Vico sską młodą dz tusino, rodem cente leży n plażę bliskio ulicami. Lidia dnia do kapi sium kąpiel płaszcz. Posz wyjściem z do narzeczo

Przylapano ptaszka. Nie możemy powiedzieć, że Graci Santos nie jest chytrym lisem. Owszem, zbywa mu na wet na chytrności.

Zderzył się. W tych dniach, mieszkańcy ulicy Presidente Faria byli świadkami zajścia, które cudem tylko nie pociągnęło za sobą poważniejszych konsekwencji.

Z kupiectwa. Znana „Casa ABC”, skład męskich ubrań i materiałów, mieszcząca się przy ul. 15 de Nov.

Grania Santa Anna. DR. CARLOSA HELLERA w Campo Comprido pod Kurytybą. CIELE czystej rasy Holenderskiej — 80000 WIEPRZKI rasy niemieckiej (białe)

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

ALFAIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS. Curytyba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 286 esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

CASA JACOB. Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312. Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPIJE I SPRZEDAJE: Meble i wszelkie urządzenia domowe Sprzedaje na spłaty

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby. Szycemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin.

Z São Paulo i Rio

Sekcja Administracyjna „Gazety Polskiej w Brazylji” w Stanie S. Paulo pod kierownictwem p. J. M. HOLESZIEGO
Rua Jaguaribe, 166 — Telefon 5.5698

Tajemnicze zniknięcie pięknej dziewczyny

Drugi już miesiąc dobiega końca, jak policja paulistańska stoi przed nierozwiązaną zagadką, w jaki sposób mogła zniknąć bez śladu, w biały dzień, w drodze z S. Vicente na plażę morską młoda dziewczyna Lydia Inlusino, rodem z S. Paulo. S. Vicente leży nad zatoką, a więc na plażę blisko i drogą prowadzi ulicami. Lidia ufała się owego dnia do kąpielni, ubrana w kostium kąpielowy i odpowiedni płaszcz. Poszła sama, a przed wyjściem z domu napisała list do narzeczonego w S. Paulo, z którym miała wziąć wkrótce ślub — list świadczący o ukoczeniu wybranego, o tęsknocie do niego. Gdy wyszła, więcej nie wróciła. Widziano ją po drodze na Ponte Pensil, łączącym S. Vicente z wyspą Porchat.

Czyżby zatonała w morzu? — Jakoś nikt z uczestników kąpielni nie przypomina jej sobie dnia owego na plaży. W razie niebezpieczeństwa byłaby przeciw wołała o pomoc.

Czyżby samobójstwo? — Nie chyba, bo była religijna, pędziła życie dostatnie, stosunki w rodzinie miała dobre.

Awantura miłosna? — Toż nie byłaby już chyba dnia tego pisała listu do narzeczonego, a pisała doń każdego dnia.

Porwanie przez handlarzy żywym towarem? — Tu policja ma pewne poszlaki, w które jednak nikt jakoś nie wierzy. Mianowicie widziano jakiegoś argentyńczyka z młodą i piękną dziewczyną, jak wsiadali w Santos na okręt do Rio. Argentyńczyk był wytwornie ubrany, lecz wzbudził w kimś niejasne podejrzenie. Nikt w Santos go nie znał. Miał przybyć z S. Paulo. Również dziewczynę wsiadającą na okręt nie poznali nikt, więc tylko domyślają się, że mogła to być zaginiona.

Wobec upływu czasu i daremnych poszukiwań oraz niezalezienia ani śladów ani zwłok — nabiera coraz więcej prawdopodobieństwa podejrzenie, że dziewczyna mogła paść ofiarą jakiegoś „sinobrodego”, wampira w ludzkim ciele na wyspie Porchat. Rosną tam lasy, a w nich wiją się ścieżki. Lidia mogła wejść na jakąś drożynę (lubiać ponoć kwiaty leśne i storczyki), a tam mogła na nią czekać jakaś straszna, nieznaną zasadzką, której padła ofiarą.

Jest to w każdym razie rzecz trudna do uwierzenia, aby w dzisiejszych czasach, w ożywionym kąpielisku mogła przepaść bez śladu młoda kobieta, do tego o zwracającej uwagę piękności. I policja wincentyńska wraz z sanitarką nie ustają w poszukiwaniach, aby rozgryźć ten twardy orzech.

Przedsiębiorstwo, które nam przynosi zaszczyt

Dowiadujemy się, że fabryka fornirow „Laminadora de Madeira” s, która ma siedzibę w União da Victoria w Paranie, otworzyła własne biuro sprzedaży w S. Paulo przy ul. Campos Salles nr. 279. Przedsiębiorstwo to zorganizowali pp. Franciszek Kremela i dr. Ludwik Wolski, dobierając sobie współników, i fabryka jest czynną od szereg miesięcy. P. Kremela jest autorem epokowego pomysłu cięcia fornirow na nowy sposób i prowadził najpierw przedsiębiorstwo w Kurytybie. Maszyną jego pomysłu nie fornirow na podobieństwo

specjalnego nożyka, którym się posługują biura przy temperowaniu ołówków. Wynalazek jego jest opatentowany w brazylijskim biurze wynalazków za numerami 22.532 i 23.864. Arkusze wychodzące z pod maszyny p. Kremeli, to nie proste słoje drzewne, ale gwiazdy, desenie symetryczne o zupełnie nowych liniach, nieznanych dotychczas i wzbogacających zdobnictwo meblowe o szeroką skalę różnych możliwości. Rodacy w S. Paulo skorzystają niewątpliwie z okazji, aby zapoznać się z nowym przemysłem parańskim, który jest wart zainteresowania.

NAJWIĘKSZE ODKRYCIE dla Kobiety FLUXO-SEDATINA

(REGULATOR VIEIRA)

Kobieta nie będzie wlewać ciepła

W 2 godzinach ustają kolki maciczne.

Środek zastawia się przy upławach, bólach perłowych, po porodzie, krwawieniu itd.

Środek uspokajający i wzmacniający.

FLUXO-SEDATINA jest zalecana przez 10.000 z górą lekarzy.

FLUXO-SEDATINA znajduje się wszędzie do nabycia.

Trzeba dbać o zdrowie

Wszystkie części naszego ciała zasługują na jednakową opiekę zdrowotną, aby mogły należycie funkcjonować. Szczególnie jednak należy dbać o organy trawienne, gdyż „jemy, aby żyć”, jak powiada przysłowie, przyczem spełniamy wszelako nieraz niedopatrzania i nadużycia. Potrawy należy przygotowywać z uwagą, nie wystawiać ich na pył, zanieczyszczenie, pastwę much i zepsucie. Nie należy się ludzi dobrym wyglądem jada, jeśli jest ono nieswieże. Rzecz nadpsuta zawiera w sobie trucizny, które wprowadzają nieporządek do żołądka. Nie należy też jadać poza godzinami. Żołądek musi też mieć wypoczynek.

Gdy zaś ktoś w waszym domu zaniemoże na żołądek lub kiszki, trzeba najpierw zastosować dietę co najmniej przez 12 godzin, oraz zażyć pastylkę Eldoformio firmy Bayer. Środek ów zwalcza fermentację i chroni wnętrzości przed irytacją.

Dr. JANINA WĄTROBIANKA

CHOROBY DZIECIĘCE I KOBIECE — PORODY — KLINIKA OGÓLNA — WYJAZDY NA KOLONJE — Konsultorium i rezydencja: MARECHAL MALLET

Polecaj „Gazetę” sąsiadom

Niezawodna przy łupieżu i wypadaniu włosów. Robi włosy silnymi, jedwabistymi i perfumuje je. Najlepszy środek przy niedomaganiach skórnych w częściach owłosionych
We wszystkich aptekach i drogeriach
Wyrób Lab. „Minancora” w Joinville

RIO

Odnaczenie

Prezydent Republiki nadał dr. Tadeuszowi Grabowskiemu wieloletniemu posłowi Rzpłitej w Rio, order „Krzyża Południowego”, który jest najwyższym odznaczeniem brazylijskim.

Zasypani ziemią

W okolicy Rio buduje się nowa odnoga linii kolejowej, która ma połączyć stację Deodoro z portem. Przy przecięciu jednego z pagórków pracowało onegdaj pięciu robotników, gdy nagle osunęła się na nich ziemia. Dwóch robotników zdołało uskoczyć, lecz trzech zostało zasypanych. Po zawiadaniu straży ogniowej dla odkopania towarzyszy, znaleziono już tylko zwłoki.

Współczucie

Do Itamaraty, pałacu ministerstwa spraw zagran. przybył poseł hiszpański, aby wyrazić współczucie z powodu poraniania dr. Arcybiadesa Pecacha, posła brazylijskiego w Hiszpanii, który padł ofiarą bombardowania Barcelony przez samoloty gen. Franca. Rany posła okazały się głębszej natury. Dr. Pecacha był uprzednio posłem w Warszawie.

Bawelna

Zbiory paulistańskie bawełny zapowiadają w tym bardzo pomyślnie. Nie tylko obrodziła ona dobrze skutkiem dobrej pogody, ale polepszyła się nadto jej jakość przez dobór nasion.

Zjazd Sekretarzy skarbu

Konferencja sekretarzy skarbu, która radziła od 3 tygodni w Rio, dobiegła końca. Do najważniejszych jej postanowień należy stopniowe znoszenie podatków międzyzastanowych przy przewożeniu towarów z jednego stanu do drugiego. W bieżącym roku podatek ten jest zmniejszony o 20 proc., w następnych latach będzie obniżany co roku o 15 proc. z rakiem 1943 zniknie on zupełnie. — Postanowiono też uregulować ruch komunikacyjny w całym państwie wedle jednolitych norm. Podatek ziemski będzie zreformowany przez każdy stan z osobna, według miejscowych potrzeb.

Zjazd 4-rech prezydentów

Stany Zjedn. zamierzają otworzyć nową, szybkobieżną linię okrętów pasażerskich między Nowym Jorkiem, Rio, Montewideo i Bs. Aires. Równocześnie z jej otwarciem ma się odbyć zjazd prezydentów czterech zainteresowanych republik: Stanów Zj. Brazylii, Urugwaju i Argentyny. Gdy pierwszy z luksusowych statków będzie się w drodze z N. Jorku zbliżał do Rio, przybędą do stolicy Brazylii samolotami prezydenci Roosevelt, Terra i Ortiz i wsiądą wraz z prez. Vargasem na okręt. Konferencja ich będzie trwała przez cały czas podróży do Bs. Aires. Przedmiotem narad mają być różne sprawy ogólnopółnocnoamerykańskie, m. i. stworzenie „Ligi państw amerykańskich”. Droga powietrzna przybędą do Bs. A. i samoloty zwane „twierdzami latającymi”. Tu konferencja się zakończy, prez. Ortiz pożegna się z gośćmi, a trzech prezydentów uda się do swych krajów drogą powietrzną. W Montewideo wsiądzie prez. Gabriel Terra w Rio prez. Getulio Vargas, poczem prez. Roosevelt będzie kontynuował podróż aż do Waszyngtonu.

Chrystus na Corcovado

Na świączastej górze Corcovado, na wysokości 700 metrów wznosi się w górę ponad Rio de Janeiro wielki posąg Zbawiciela z rozkrzyżowanymi rękami, widoczny zdala, z morza, z całego miasta i z Nictheroy. Bywa on nocami oświetlony, tak że wygląda na te błyskotliwych gwiazd, jak nieziemskie zjawisko krzyża, rozpiętego na niebie. Jest to dzieło francuskiego artysty Landowskiego, który jak świadczy samo nazwisko, ma polską krew w swych żyłach. Ostatnimi czasami uderzył w posąg kilkakrotnie piorun i popsuł reflektory. Prefektura stołeczna zajęta jest obecnie montowaniem nowego, o wiele silniejszego oświetlenia tak, że Chrystus nad Rio będzie odgad występował jeszcze wyraziściej.

Ruchliwy port

Port Angra dos Reis w stanie Rio de Janeiro jest coraz większym portem przeładunkowym dla stanu Minas Geraes. Dochody jego w zeszłym roku wzrosły o 131 tysięcy mlr. Przywieziono tu towarów za 4 miliony

Z Rio Grande do Sul

Wykolejenie pociągu

Między stacjami Cruz Alta i Lagoão wykoleił się pociąg, zdążający z S. Paulo do Porto Alegre. Była godz. 5 rano i ledwie zaczęło świtać, gdy nastąpił wypadek, w którym 10 wagonów w padło z szyn i spięrzyło się na siebie, 1 pracownik kolejowy poniósł śmierć, a 22 osoby odniosły rany. Powodem nieszczęścia była zbyt szybka jazda pociągu. Już od Boa Vista do Erechim pociągów rozwijał nadmierną szybkość, tak że podróżni nie mogli w nocny usnąć. Szereg osób przewidywał coś złego, gdy szalona jazda nie ustawała. Istotnie, na zakręcie za Cruz Alta kola jednego wagonu wyskoczyły poza szyny, a nadmierna szybkość sprawiła, że pociąg nie można było dość wcześnie zahamować — i z całego pociągu powstało jedno bezładne rumowisko.

Muzeum Gurańskie w S. Miguel

W S. Miguel, jednej z dawnych 7-tu redukcji gurańskich, powstanie muzeum dla zebrania wszystkich pamiątek po misjach jezuitckich. W Tape, czyli w lewym dorzeczu Urugwaju istniały swego czasu następujące redukcje: S. Miguel, Santo Angelo, S. João, S. Lourenço, S. Luiz, S. Nicolau i S. Borja, które upadły podczas sporów granicznych pomiędzy Hiszpanią i Portugalią i poszły w ruiny po zniesieniu zakonu jezuitów. Z miejscowości owych najlepiej przechowały się ruiny S. Miguel, który był stolicą, i dlatego też tutaj właśnie ma powstać projektowane muzeum a pamiątki innych misji zostaną tu przewiezione. Równocześnie rząd przystąpi do konserwacji i ochrony ruin w S. Miguel.

Ukończyli Uniwersytet

Także w Rio Grande młodzież nasza garnie się coraz większym zastępem do wyższych studiów. W roku 1937 ukończyli wydział inżynierii pp. Kazimierz Lemieszek i Felicjan Lemieszek. Wydział medycyny, farmakologii i dentystryczny ukończyli pp. Stanisław Brzozowski i Bolesław Kazimierz Konarzewski. Wiado-

Coesão e fragmentação dos partidos

Rio. — Serviço de Divulgação (especial). — Quem se detiver, por um momento, na evocação da nossa vida publica, antes de 30, logo após a consolidação republicana e a consequente politica dos governadores, — e de 30 para adiante, até o desfecho de 10 de Novembro, exclusive, — fica surpreso com a simplicidade dos fatores que nortearam e integraram a nossa politica, nessas fazes culminantes e desiguais de nossa historia.

E desde logo se apresenta ao espirito, como resumo desses dias de marasmo, de tormenta e de confusão, este duplo paralelismo: prestigio dos partidos, submissão de Presidente da Republica ás chefias locais: hipertrofia federalista; reação do Presidente da Republica aos absolutismos partidarios, desagregação dos partidos, relaxamento do federalismo: anseio unitario.

Essas duas situações, aparentemente tão diversas, e assim alternadas no tempo, ocasionaram o mesmo resultado. De uma parte, a coesão ferrea, o autoritarismo obscurantista, mediavellesco, dos partidos, antes de 30, — levou a mais decepcionante e desoladora experimentação antidemocratica; a fraude eleitoral, o cambalacho, o filiotismo, o culto da incompetencia, o crê ou morre, o caciquismo dos chefes, desgoverno, a inepcia admini-

strativa vitalicia, o desbaratos dos dinheiros publicos, — a prioridade, a preescelencia, o predomínio da politica, sobre tudo, antes de tudo e contra tudo, — tal era, realmente, a fisionomia do Estado que Deodoro fundou, que Floriano consolidou, que Campos Sales pôs em movimento e que os chefes locais tutelaram educaram e fizeram viver.

E, de outra parte, com a mesma eficiencia, — a fragmentação dos partidos, o seu descontrolo, a perda da sua autoridade sobre o governo, o seu desligamento do poder central, pela reação do Presidente, depois de 30, levaram a essa descrença no regime, a essa desmoralização do sistema, a esse desprestigio dos politicos e da politica, — a esse caos de intrigas, de pusilanidades, de traições, de abjurações e de egoismos, que fizeram da nossa democracia, nos ultimos anos, um lamaçal, um atoladouro, um inferno recalitrante de areias movediças.

E ai está por que, antes de 30 e depois de 30, sobretudo de dois anos a esta parte, — todo mundo dizia e podia dizer, quasi com a mesma frase e as mesmas palavras: — „Isto não pode continuar; a democracia está falida; os politicos não se entendem; é necessario realizar alguma cousa de novo e de forte, para salvar o Brasil.”

mości te czerpiemy z nadesłanego nam uprzejmie numeru dziennika „Diario de Noticias”; jeśli było więcej studentów polskiego pochodzenia, którzy otrzymali

dyplomy, prosimy o wiadomości, które chętnie pomieszcimy. — Nominacji w imieniu inżynierom i doktorom damy wyrazy szczerych gratulacji. Vivant sequentes!

Kto nas będzie szanował, jeśli my sami siebie nie popieramy?
Zamiast od turka-pośrednika, kupujcie banany wprost od producenta!

Żądajcie u waszego kupca bananów z „O Paraizo” STEFANA WIERZYŃSKIEGO w Morretes

SKŁAD MEBLI SALCHON RICK
W powiększonym składzie wielki wybór mebli, sienników materaców i maszyn do szycia używanych
Gdy przybywacie do Kurytyby, zagładnijcie zawsze do nas a napewne znajdziecie znakomitą sposobność
Ceny bez konkurencji Wielki obrót, mały zysk
Plac Coronel Eneas, 24 KURYTYBA PARANA (Obok kościoła św. Jakóba)

GDYNIA-AMERYKA Linje Żeglugowe S. A. Linja Południowo - Amerykańska
LAMPOR & HOLT LINE — Rio de Janeiro

Komunikacja na naszej polskiej linii okrętowej odbywa się regularnie polskimi okrętami:
Pułaski i Kościuszko
ROZKŁAD JAZDY JEST NASTĘPUJĄCY:
Z POLSKI DO AMERYKI POŁUDNIOWEJ

	KOŚCIUSZKO	PULAŃSKI	KOŚCIUSZKO
Odjazd z Gdyni dnia	22-3	27-4	24-5
Przyjazd do Kiel Holtenau	23-3	28-4	25-5
Dakar	1-4	7-5	3-6
Przyjazd do Rio dnia	11-4	16-5	13-6
Przyjazd do Santos	12-4	17-5	14-6
Przyjazd do Rio Grande	14-4	19-5	16-6
Przyjazd do Montewideo	15-4	20-5	17-6
Przyjazd do Buenos Aires	16-4	21-5	18-6

ODJAZD DO GDYNI

	PULAŃSKI	KOŚCIUSZKO	PULAŃSKI	KOŚCIUSZKO
Odjazd z Buenos Aires	24-3	21-4	26-5	22-6
Przyjazd do Santos	28-3	25-4	30-5	26-6
Przyjazd do Rio de Janeiro	29-3	26-4	31-5	27-6
Przyjazd do Victorii	30-3	27-4	1-6	28-6
Dakar	7-4	6-5	9-6	7-7
Przyjazd do Boulogne Sur Mer	15-4	14-5	17-6	15-7
Przyjazd do Kiel	17-4	15-5	19-6	16-7
Przyjazd do Gdyni	18-4	16-5	20-6	17-7

Informacje i sprzedaż kart okrętowych z Polski i do Polski skutecznie! ODDZIAŁY SYNDYKATU EMIGRACYJNEGO W WARSZAWIE: AGENCIA POLONEZA DE VIAGENS — Av. Rio Branco, 19 A RIO DE JANEIRO AG. POLONEZA DE VIAGENS Rua Libero Badaró, 561 2-a sobreloja tel. 2-3851 SÃO PAULO tel. 2-3851 EMILIANO & MAZUREK — Pr. Santos Andrade 43 Caixa Postal 111 — Telefon 1-7-6-1 — KURYTYBA L. WILKOSZYŃSKI — Rua Siqueira Campos 1170 — Caixa Postal, 166 PORTO ALEGRE

Jak zapobiedz?

Wbijam się w przedmiot, przedmiotem jest artykuł pod tytułem: „Luz czas” przestrzegalem naszych osadników przed rozpraszaniem się po lasach, bo to utrudnia wychowanie dzieci i obniża naszą kulturę, a zachęcałem do wprowadzenia przemysłu w gospodarstwach i uprawy stępów położonych w sąsiedztwie kolonii; co by nas nie tylko nie cofało kulturalnie, ale podnosiło.

Jest to pięknie, ale jak uchronić od obniżenia się kulturalnego te rodziny, które się już rozpraszają po obszarach leśnych i te, które dla różnych powodów rozpraszają się jeszcze będą. Co robić, by wśród nich nie zaginęła sztuka czytania i posługiwanie się książką, by sztukę tę mogli przekazać dzieciom?

Szkola i nauczyciel niewiele tu zrobią. Rozproszenie osadników zbyt wielkie.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej do ubiegłego wieku główną misją nauczania czytania spełniała Biblia czyli Pismo Święte.

Każdy Amerykanin uważał za obowiązek czytanie Pisma Świętego, musiał więc do tego celu nauczyć się czytać, zdobywając tę umiejętność jeden od drugiego, a posiadający sztukę czytania, rzecz naturalna, że po za Pismem Świętym czytał i inne rzeczy, pomnażając swe wiadomości, — podnosząc swą kulturę.

My, jako wychowankowie kościoła katolickiego, nie mamy podniety do uczenia się czytania, by poznać Pismo Święte, bo czytania takowego zabraniają nam księża, a jeżeli i pozwolą wier-nemu katolikowi czytać, to pod warunkami, równającymi się zakazowi.

Co robić, by zachęcić naszych rozproszonych do uczenia się czytania?

Otóż każdy z nas powinien sobie uważać za święty obowiązek obywatelski zachęcać i dopomagać do uczenia się czytania każdemu nie posiadającemu tej umiejętności.

Ponieważ uczenie bez nauczyciela jest trudne, więc należy wskazywać do tego celu podre-

cznika napisano w prawdziwym talentem, bo nieodpowiedni podręcznik może zupełnie zniechęcić do nauki.

Za napisania z wielkim talentem podręcznik do nauki czytania uważam elementarz Promyka, z którego uczyło się, jeżeli nie miliony, to na pewno setki tysięcy osób w bawle Kongresówce, na Wołyniu, Litwie, Ukrainie, Podolu, w Brazylii.

Elementarz ten swego czasu na międzynarodowym Zjeździe pedagogów w Londynie uznany został za najlepszy.

Po za różnymi zaletami elementarza Promyka ma jeszcze to do siebie, że jakoś dziwnie zachęcająco, ciepło i poważnie przemawia do uczącego się.

Do nauki pisania jest bardzo dobry podręcznik pod tytułem: „Nauka pisania dla umiających czytać” opracowany przez Pisarską.

W czasach, kiedy z zawrotną szybkością wszystko i wszyscy idą naprzód, my nie możemy trwać w zastój, bo się staniemy pogardą i pośmiewiskiem.

Musimy się uczyć, musimy zdobywać wiedzę, mądrość i razem z oświeconymi, świadomymi celów, stanąć w pierwszym rzędzie a nie być maruderami i lekceważonymi przez wszystkich.

Wszyscy do nauki, do uczenia, do zdobywania wiedzy, szacunku, — lepszej przyszłości.

J. Anusz.

Nasiona polskie
F. Telesfor Olimianowski
Poznań

Kapusta	100 gr.	9.000
Sałata		8.500
Marchew		7.500
Buraki		6.000
Cebula		10.000
Pomidory		10.000
Rzodkiewki		6.000
Kalafior		25.000

Sprzedaje nasiona pod gwarancją. Na żądanie przedłożę oryginalną fakturę.

FLORECKI — Charutaria Liberty
Pr. Tiradentes, 305

Galeria pierwszych Czytelników

MARCIN BURDULIS

Szan. Redakcja „Gazety Polskiej”

W numerze 7 z bież. roku przeczytałem wiadomość o jubileuszu p. Franciszka Urbańskiego — i pospieszam oznajmić, że ja również jestem starym prenumeratorem „Gazety Polskiej”, mianowicie od czasu, kiedy dr. Stanisław Kłobukowski i Feliks Zdanowski z Porto Alegre objeżdżali kolonie polskie w Rio Grande. Przyjmołem ich wtedy i wypisałem sobie przy tej sposobności „Gazetę”. Później dojeżdżałem do moim domu redaktora „Gazety Polskiej” Leona Bieleckiego. W naszej okolicy jest nas dwóch najdawniejszych prenumeratorów „Gazety Polskiej”, mianowicie kum mój Franciszek Marchewicz z Treze de Maio, agent „Gaz. Pol.”, i ja.

A teraz w numerze 3 wyczytałem interesujący artykuł o drzewie „Tung”, którego nasienie chciałbym nabyć, w naszych stronach jest to drzewo nieznanne. Proszę mi przysłać 2 kilo tego nasienia i cenę, a ja zwrócę należność, skoro tylko otrzymam przesyłkę. Ja sam już chyba nie będę sadził, bo liczę 77 lat, chciałbym zostawić pamiętkę synom, którzy się tym drzewem zainteresowali.

Proszę też p. Redaktora Chorośnickiego, aby zechciał podzielić mego zięcia Stan. Tempickiego i wnuków doktorów Tempickich w Kurytybie. Pozdrawiam wszystkich pracowników naszej

„Gazety Polskiej” i złączam wyrazy poważania.

MARCIN BURDULIS
Marcelino Ramos, RGRS

Od Redacji. — Do miłego tego listu pragniemy dodać objaśnienie, że mija właśnie 42 lat, jak dr. Kłobukowski objeżdżał Rio Grande, a zatem p. Burdulis jest czytelnikiem naszego pisma od 1896 roku. Do RGRS przybył dr. Kłobukowski z Parany, potem wyjechał do Buenos Aires a stamtąd udał się do Misjonów i ujścia Iguaçu. O p. Franciszku Marchewiczu pisał ostatnio w naszym piśmie p. Michał Sekuła przy sposobności opisu pokazu polskich filmów w Boa Vista do Erechim.

Pan Burdulisi życzymy, aby doczekał się jeszcze w pełni sił i zdrowia korzyści z Tungów, które zasługują na rozpowszechnienie. Nasion Tungu niema w Kurytybie. Można je sprowadzić z S. Paulo, z firmy: Artur Vianna Cia Ltda., rua São Bento 100 (Sobroloja) — São Paulo (Capital). Cena 1 kilo 30 milrejsów oraz kosztu przesyłki pocztowej, razem 33\$000.

Dziewczyna do kilkumiesięcznego dziecka potrzebna zaraz. — Rua Nunes Machado, 7285

Dom drewniany 9x8, nowy, z terenem 25x116 i zabudowaniami gospodarskimi przy drodze samochodowej do S. Jose dos Pinhães, 3 km. od tramwaju, autobus przed drzwiami. — Wiadomość na miejscu u właściciela, PAWŁ SZPAK, albo w mieście u Emilio Romani e Cia, plac Tiradentes.

Poniżej ceny sprzedaje meble jedynego mebla w polskim stylu. Postawiliśmy zarządzić generalną wyprzedaż z 10 proc. i 20 proc. opustu. — Ujrzeć, to znaczy uwierzyć! Przyjdźcie do CASA DAVID, zanim kupicie gdzieś indziej

Meble? — Tylko CASA DAVID
Uważajcie, skład ma 4 drzwi.
Mamy też maszyny do szycia

CASA DAVID
Ruá S. Francisco nr. 322 — Telefon 1-6-71

Junak w Rio Grande

Nowe gniazdo w S. Luiz de Casca

Dnia 27 lutego odbyło się w S. Luiz de Casca zebranie organizacyjne młodzieży, które zainicjował nowy nauczyciel tuł. p. Adam Kempka. Postanowiono założyć oddział Junaka i do zarządu zostali wybrani pp.: Józef Ziemińczak prezes; Piotr Czarnobaj skarbnik; Jan Kujawieński sekretarz; Adam Powala bibliotekarz; Feliks Piasecki sędzia; Stan. Kowalewski szef drużyny; Adam Kempka kierownik Komisji rewizyjnej stanowią pp.: Antoni Czarnobaj, Marcin Racinowski, Aleks. Powala. Do sądu koleżeńskiego weszli pp. Wincenty Piasek, Waclaw Pawlak i Franciszek Kowalewski. Gospodarzem obrano p. Stan. Modraka.

Na członków zapisało się 3 młodzieży męskiej i 12 dziewcząt. Wstępne i opłat miesięcznych zebrano od razu na zebraniu organizacyjnym kwotę 102 mlr. Dwa większe T-wo sportowe połączyło się z Junakiem i przelało do kasy 101 mlr., tak że kasa od razu rozporządza sumą 203 mlr. Wystosowano też bez zwłoki pismo do Naczelnej Rady Junackiej w Kurytybie z zawiadomieniem o utworzeniu gniazda i przyjęciu go w poczet silnej, wspólnej organizacji młodzieźowej. Dzielnej młodzieży w S. Luiz, mun. Guaporé, należy się brawo i zachęta ze strony starszych. Zachęcić bardzo pięknie, nie ustawajcie w zapale. Cześć Wam!

Wesoły Kącik

Lekcja grzeczności

Do przedziału II klasy w ciągu, zdążającym z Poznania do Jarocina weszła młodzieńka panienka. Widząc że wszystkie miejsca są zajęte, powiedziała głośno: — Zda się, że nie ma ani jednego miejsca!

— Odezwał się młody porucznik — Na moich kolanach!

Speszona niegrzecznością oficera panienka chciała wyjść z przedziału, lecz w tym momencie podniósł się z pod okna tęgi, starszy pan i uprzejmie odstąpił jej swoje miejsce. Następnie zwracając się do oficera:

— Jestem generał U. — przedstawił się — pozwól pan porucznik, że zajmę jedyne wolne miejsce! — i mówiąc to usiadł na kolanach młodego oficera.

Oficer jęknął pod ciężarem 135 kilowej postaci generała, który mało się tym przejmując pograżył się w czytaniu gazety.

Pociąg zatrzymał się na stacji w Kurniku.

— Pan generał pozwoli, że wyjdę? — nieśmiało poprosił oficer.

— Ale generał nie słuchał go. — Panie generale! — znowu odezwał się porucznik. Ale ge-

nerał jeszcze pilniej zagłębił się w czytaniu i znowu nie usłyszał słów swojej ofiary.

Tymczasem pociąg ruszył do lej.

Przejechał stację, na której miał wysiąść, speszony oficer poddał się swemu losowi i dojechał aż do Jarocina, gdzie stary generał uprzejmie podziękował mu za miejsce wstał wreszcie i opuścił przedział ku szalanej radości całego przedziału.

Lekcja uprzejmności na długo zostanie, chyba, w pamięci niezapomnianego porucznika.

Brak pamięci i brak fosforu

Publiczność zwykła przypisuje słabość pamięci brakowi fosforu w organizmie ludzkim. Opinia ma do pewnego stopnia uzasadnienie w wynikach badań naukowych, gdyż fosfor odgrywa istotnie ważną rolę w budowie ciała. Jeśli jego brak, wtedy człowiek cierpi nie tylko na brak pamięci, ale i na bezsenność, zle uposobienie itd.

Jeśli zważymy w sobie którąś z podanych objawów, pamiętajcie, że najlepszym lekarstwem są zastrzyki Tonofosfan. Po dwóch lub trzech iniekcjach (zupnie bezbolesnych) zniknie przykre uczucie, a wróci zadowolenie, humor i radość życia.

— 84 —

— 18 —

marznąc, siedząc tu czasami po kilka dni, a nawet tygodni. — Zresztą wychodziło się stąd albo do szpitala albo wprost na cmentarz.

„Zordoczka”

Ponadto w samym Kremlu w jednej z baszt cerkiewnych mieliśmy miejsce kary, zwane „Zordoczka”. W niepalanym tak jak na Siekirc, lokalu, więźniowie siedzieli na wysokich ławach. Nogi więźniów nie sięgały podłogi, lecz wisiały w powietrzu. W takiej pozycji, z rękami złożonymi na kolanach, ludzie siedzieli w ciągu całego dnia bez prawa poruszenia się z miejsca, bez prawa nawet poruszenia głowy. Przerwę stanowiło przemawianie posilków (raz na dzień) i wyprawianie dla odbycia potrzeb naturalnych (dwa razy dziennie).

Na wzniesieniu stała warta, która miała bacznie, by regulamin cisy i nieporuszenia się był ściśle przestrzegany.

W razie przewinienia, winnego związano sznurami w ten sposób, że głowa sięgała niemal kolan, i wręczano do ciemnej, wilgotnej komórki na okres czasu do 3-4 godzin. Pobyt zaś na „zordoczce” ogółem trwał nie dłużej ponad dwa tygodnie. Lecz i po tak krótkim okresie czasu więźniów po odbyciu kary miał wygląd rekonwalescencja, który dopiero co wyszedł ze szpitala po odbyciu ciężkiej choroby.

— 85 —

— 88 —

Istotnie mało powodów do radości ma obywatel sowiecki, wychodząc z więzienia na wolność, która jest też swego rodzaju więzieniem, gdzie myśli nie ma prawa śmiało się poruszyć, gdzie życie nie może wyjść poza narzucony z góry szablon, gdzie na każdym kroku czyha nęka cenzury i sekretni strażnicy, by dzięki fałszywemu doniesieniu znów wrócić do zapłakanej celi na brudne przegrze, by znów tam rozpoczynać swoją kalwarię na nowo.

— Obywateli! Przynajście się, GPU wszak

Wchodzący — nie gruski, uchronią się — nie radujcie się. (Wchodzący — niech się nie smuci, wychodzący — niech się nie cieszy).

Szczerym bezroskim humorem techn. słowa sforzym, który, powiniem być wypisany nad więzieniem sowieckim:

Wszystko wie doskonale, pragniemy tylko, byście szkerzym przyznaniem się do winy, niżli swemu losowi...

I ludzie z kropkami potu na czole, z szarpniętymi od badań nerwami, z obłądkiem ze strachu wzrokiem przyznają się do winy nie popełnionych, — by użyć swemu losowi, a po powrocie z badania do celi wraz z innymi wpadają w humor szubieniczy, śpiwając, dowcipkują.

Więźniowie kryminalni, oczyszczone, czują się w więzieniu o wiele lepiej od politycznych. Dla nich więzienie nie jest połączone z przemocami i traktamentami, lecz jest jednym z etapów ich życia. Są też pełni humoru, który cechuje jakas dzika chęć pastwienia się nad bliźnimi. Każdy żart lub zabawa połączone jest ze znaczeniem się fizycznym nad swoim towarzyszem. Dewocju w tym mało.

Na przykład gra więzienna, tzw. „grzebanie baby”, polega li tylko na tym, że jednego (ofiarę) kładą na podłodze, inni zaś biją go skrępowanymi rękami. Gra „rower” polega na tym, że śpiącym wkładają między palce nogi kawałki papieru i zapalają je. Ofiarę pod wpływem bólu zaczyna odwruchowo wykonywać nogami ruchy podobne do ruchów jądowego na rowerze cyklisty. Zdarza się niestety, że ofiarę takiej zabawy wśród ogólnego wesołości odwożą do szpitala z poparzonymi nogami.

Jest cały szereg innych „zabaw” podobnego rodzaju, lecz pióro moje zbyt jest nieudolne, by

Wszystko wie doskonale, pragniemy tylko, byście szkerzym przyznaniem się do winy, niżli swemu losowi...

I ludzie z kropkami potu na czole, z szarpniętymi od badań nerwami, z obłądkiem ze strachu wzrokiem przyznają się do winy nie popełnionych, — by użyć swemu losowi, a po powrocie z badania do celi wraz z innymi wpadają w humor szubieniczy, śpiwając, dowcipkują.

Więźniowie kryminalni, oczyszczone, czują się w więzieniu o wiele lepiej od politycznych. Dla nich więzienie nie jest połączone z przemocami i traktamentami, lecz jest jednym z etapów ich życia. Są też pełni humoru, który cechuje jakas dzika chęć pastwienia się nad bliźnimi. Każdy żart lub zabawa połączone jest ze znaczeniem się fizycznym nad swoim towarzyszem. Dewocju w tym mało.

Na przykład gra więzienna, tzw. „grzebanie baby”, polega li tylko na tym, że jednego (ofiarę) kładą na podłodze, inni zaś biją go skrępowanymi rękami. Gra „rower” polega na tym, że śpiącym wkładają między palce nogi kawałki papieru i zapalają je. Ofiarę pod wpływem bólu zaczyna odwruchowo wykonywać nogami ruchy podobne do ruchów jądowego na rowerze cyklisty. Zdarza się niestety, że ofiarę takiej zabawy wśród ogólnego wesołości odwożą do szpitala z poparzonymi nogami.

Jest cały szereg innych „zabaw” podobnego rodzaju, lecz pióro moje zbyt jest nieudolne, by

Wszystko wie doskonale, pragniemy tylko, byście szkerzym przyznaniem się do winy, niżli swemu losowi...

I ludzie z kropkami potu na czole, z szarpniętymi od badań nerwami, z obłądkiem ze strachu wzrokiem przyznają się do winy nie popełnionych, — by użyć swemu losowi, a po powrocie z badania do celi wraz z innymi wpadają w humor szubieniczy, śpiwając, dowcipkują.

Więźniowie kryminalni, oczyszczone, czują się w więzieniu o wiele lepiej od politycznych. Dla nich więzienie nie jest połączone z przemocami i traktamentami, lecz jest jednym z etapów ich życia. Są też pełni humoru, który cechuje jakas dzika chęć pastwienia się nad bliźnimi. Każdy żart lub zabawa połączone jest ze znaczeniem się fizycznym nad swoim towarzyszem. Dewocju w tym mało.

Z Polski

Za lat 20 Polska będzie liczyć 40 milionów

Polska Kazimierza Wielkiego liczyła około 930 tysięcy ludności. Na przestrzeni dalszych wieków, ludność polska bądź to wzrastała nawet do kilkunastu milionów, bądź to gwałtownie kurczyła się na skutek wojen, klęsk żywiołowych, chorób zakaźnych. Po pierwszym rozbiore Rzeczypospolitej w roku 1772, ziemie pozostałe liczyły niecałe dziewięć milionów ludności.

W okresie następnych 150 lat, ludność Polski potraja się. W chwili odzyskania niepodległości, Polska liczyła przeszło 26 milionów ludności i wysunęła się na czoło społeczeństw europejskich, jako piąty z rzędu naród w Europie. Od tego czasu ludność Polski zwiększa się corocznie mniej więcej o 400 tysięcy osób. Rodzi się rocznie około 900 tysięcy dzieci; śmierć zabiera rocznie do pół miliona osób. W dniu ubiegłym Nowego Roku 1938, Polska liczyła około 34,600,000 obywateli. Wobec tego, że rok bieżący przysporzy jej znowu porcję 400 tysięcy, na najbliższego Sylwestra będzie zęgnęło rok 1938 już pełne 35 milionów obywateli Rzeczypospolitej.

W tym tempie rozradzając się, Polska w roku 1960 liczyć będzie już pełne — 43 miliony ludności i wyprzedzi swą zachodnią siostrzycę Francję, która wtedy posiadać będzie nie więcej jak 40 milionów ludności. Ale w roku 1960 przeganiając Francję, zbliżymy się do Anglii, która będzie posiadała jakie 46 milionów ludności.

Perspektywa więc rozwoju na-

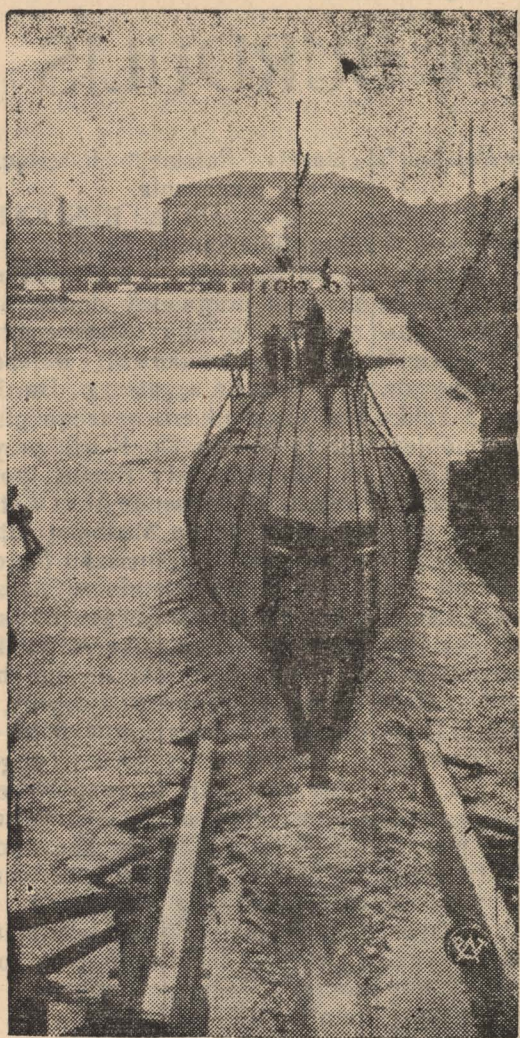
szego społeczeństwa przedstawia się w różowych barwach. Liczebnością swą dorównamy w krótkim czasie wielkim potęgom świata. A pamiętajmy dobrze, że liczba ludności w dużej mierze decyduje na świecie o jego potędze.

Napoleon nie mógłby prowadzić tak długich i przeważnie zwycięskich kampanii, gdyby Francja wtedy nie była najliczniejszym narodem w Europie zachodniej i wschodniej i zaledwie o jakie 20 procent posiadała mniej ludności, niż ówczesna Rosja. Francja Napoleona posiadała 28 milionów ludności, podczas gdy Anglia ówczesna 10 milionów, Niemcy 25 milionów, Włochy 18 milionów. Cyfry te mówią same za siebie.

Jakże jednak stosunki zmieniły się po niecałych 140 latach. Pod względem liczebności wysunęły się na czoło Niemcy, dalej Anglia, Włochy. Francja stopniowo cofa się wstecz, ustępując pochodowi bardziej rozrastających się społeczeństw Europy. W tym pochodzie Polska coraz bardziej wysuwa się naprzód, wyprzedzając swych towarzyszy i doganiając czoło kolumny.

Dr. E. Tempaki

LEKARZ
Pierwszy asystent 2-go Oddziału Kliniki Wewnętrznej Uniwersytetu Pańskiego. Były hospitant Szpitali polskich. Specjalność: choroby serca i płuc. Klinika ogólna. Choroby skórne. Leczenie ran i żyłaków przez najnowsze metody.
Konsultorium: — Farmacia Guaira Tel. 675, rua Marechal Floriano 740 — Kurytyba. Od godz. 10 do 12 i od 2 do 5. Rezydencja: — rua Theresa Christina 98. Tel. 46.
Przyjmuje wezwania w dzień i w noc

„Łódź“ i „Bielsko“ nowe polskie statki

W najbliższym czasie linia Gdynia — Ameryka uzyska 2 nowe motorowce, zamówione w stoczni gdańskiej do obsługi linii na Zatokę Meksykańską.

Statki te będą miały pojemność po 4.660 ton rej. brutto, a wyporności po 6.500 ton. Siła maszyn każdego ze statków wynosić będzie po 6.600 HP, przy czym będą one mogły rozwijać szybkość 16 węzłów, t. j. 16 mil morskich na godzinę. Długość każdego ze statków wynosić będzie 400 stóp, szerokość konstrukcyjna 55 stóp, a zanurzenie konstrukcyjne 25 stóp.

Nowe motorowce frachtowe GAL'u przeznaczone będą dla obsługi linii do zatoki meksykańskiej, zwanej linią „bawelnianą”. Statki będą posiadały pomieszczenia pasażerskie na 16 osób, wykładowane nowoczesnie.

Jak się dowiadujemy, statki te otrzymały już nazwy: M/S „Łódź“ i M/S „Bielsko“, od dwóch największych polskich miast przemysłu włókienniczego.

Z uwagi na poważną rolę jaką odgrywa bawełna w imporcie do Polski i w ogóle w naszym życiu gospodarczym, uruchomienie tych dwóch nowych jednostek morskich pod polską banderą równa się zdobyciu przez polski handel zagraniczny możliwości bezpośredniej wymiany gospodarczej z krajami, których porty leżą nad zatoką meksykańską.

Zaznaczyć należy, że otwarta w ubiegłym roku linia GAL'u na zatokę meksykańską, posługując się statkami zaczerpniętymi (dzierżawionymi), które już wkrótce zostaną zastąpione przez polskie motorowce transatlantyczne „Łódź“ i „Bielsko“.

ZNACZNY WZROST EMIGRACJI Z POLSKI

W ciągu pierwszych 7 miesięcy ub. r. wyemigrowało z Polski ogółem 75.016 osób. W porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego ruch wychodźczy wykazuje znaczny, gdyż prawie dwukrotny wzrost — w okresie bowiem od stycznia do sierpnia r. 1936 wyemigrowało z Polski 39.463 osoby.

Zaznaczyć wypada, że zwiększyło się jedynie wychodźstwo do krajów europejskich, natomiast emigracja do krajów poza europejskich wykazuje nawet pewien spadek.

Na podstawie danych z lat poprzednich można wnioskować, że w roku 1937 ruch wychodźczy będzie rekordowym w porównaniu z latami od 1930. Już bowiem liczba emigrantów w ciągu pierwszych 7 miesięcy r. b. jest większa od liczby wychodźców, którzy wyjechali z Polski w ciągu całego roku ubiegłego (54,647 osób) oraz w okresach rocznych ostatnich 6 lat.

Do krajów europejskich wyemigrowało w ciągu pierwszych 7 miesięcy r. ub. ogółem 61,049 osób, w tym do Francji 21,536 osób, do Niemiec 11,181 do Łotwy 22,651 oraz do innych krajów Europy — 5676 emigrantów.

Do krajów pozaeuropejskich wyemigrowało 13967 osób, w tym do Stanów Zjednoczonych 708 osób, do Kanady 1342, do Argentyny — 4873, do Brazylii — 1502, do Urugwaju 133, do innych krajów Ameryki 3348; do Palestyny — 1713.

Równocześnie w okresie sprawozdawczym zmniejszył się ruch powrotny wychodźców do kraju. W czasie od stycznia do sierpnia r. ub. powróciło do Polski 8627 osób (w tym samym okresie 1936 r. — 21,039 reemigrantów). Reemigracja z krajów europejskich objęła ogółem 7,516 osób, w tym z Francji powróciło 4358 osób. Z krajów pozaeuropejskich powróciło 1111 osób.

LUDNOŚĆ POLSKI WEDŁUG WYZNAŃ
Z górą 6 lat trwało opracowywanie wyników drugiego powszechnego spisu ludności, dokonanego 9 grudnia 1931 r.

Według cyfr z owego roku religię rzymsko-katolicką w Polsce wyznaje 64,8 procent ogółu ludności, prawosławną 11,8 proc., grecko-katolicką i obrządków wschodnich 10,5 proc., mojżeszow-

wą 9,8 proc., wszystkie zaś wyznania ewangeliczne liczą tylko 2,3 procent ogółu ludności.

Najbardziej katolickie jest województwo śląskie — 92 proc. ludności, najmniej województwo poleskie — 11% katolików. To ostatnie województwo posiada największy w całej Polsce procent ludności prawosławnej: bo aż 77% procent i 10 proc. ludności wyznania mojżeszowego.

W miastach ludność wyznaje w 63,7 procent religię rzymsko-katolicką, w 27 procent mojżeszową.

Na wsi ludność rzymsko-katolicka stanowi 65,2, grecko-katolicka 13 proc. Żydzi zaś zaledwie 3 procent.

Z większych miast najbardziej katolicki jest Poznań — 93,6 proc. ludności, najmniej Lwów — 51,9 proc. rzymsko-katolików, 33,5 proc. Żydów i 13 proc. grecko-katolików.

Stolica Polski Warszawa posiada około 64 procent rzymsko-katolików i około 34 procent ludności żydowskiej.

ZGON POLSKIEGO FILOZOFANIE LWOWIE

We Lwowie zmarł w wieku lat 72 profesor uniwersytetu Dr. Kazimierz Twardowski, jeden z najwybitniejszych współczesnych filozofów polskich, autor wielu prac naukowych, założyciel Polskiego Towarzystwa Filozoficznego we Lwowie.

KUCHARKA potrzebna na wyjazd zaraz. Placa bardzo dobra. Zgłoszenia i informacje, ulica Riachuelo, 113, pierwsze piętro.

B A I S A M

Sto Helena

BÓL PIERSI
REUMATYZM
BÓL ZĘBÓW
NEURALGIA
ZACIECIA, SHALECZENIA
BÓL USZU
KŁUCIE
SWIEŻERAN

NIE ROB DOŚWIADCZENII!

JEŻELI POTRZEBUJESZ OCZYŚCIĆ KREW

UŻYJ ELIXIR DE NOGUEIRA

Farmaceuta chemika — JOÃO DA SILVA SILVEIRA

Pokonuje SYFILIS we wszystkich okresach: WZRZUTY, RANY WOGÓLE, REUMATYZM, ECZEMY.

Zalecany przez najlepszych lekarzy

Złudne nadzieje.
Zdawałoby się, że wśród takich potwornych warunków egzystencji więźniowie powinni by popelić masowo sanoboiarstwo. Bazylajłow i Ławicki, zdany na łaskę i niełaskę sędziacy, ma tylko jedno wyjście, jedna forma protestu: uwiązać sobie

Złudne nadzieje.
Dla kobiet jako miejsce szczególnej kary była przeznaczona wysepka tzw. „Zajczyki”, gdzie warunki życia były bardzo zbliżone do Sierkinki.

Złudne nadzieje.
Za mniejsze przestępstwa, tj. przestępstwa natury kryminalnej, pijaństwo itp. sadzano do karceru, gdzie więźniowie poddawani byli postępi i przyzwoitym, jeden rzucił się pod podłogę i okropnej klasności. Głowa jednego spoczywała oparta na brzońkach butach sąsiada. Inny zmuszony był przetrząsnąć swe nogi przez tufów drugiego, — było to nagromadzenie gwałtownych, rzuconych w niego i do czołowej części. Oczyszczenie wki gorszy niż w zwykłych kompaniach. Skazanych na karcer wyprawiano do roboty.

Złudne nadzieje.
Karcę karceru (dwa tygodnie) odbyłem za to, że oddałem swemu sąsiadowi na przyczep, szwcowi z zawodu, buty do przelutowania, chcąc uniknąć zwykłego trybu postępowania — przez komendanta kompanii, co trwało by dość długo. W formularzu nośnym do karcera w odnośnej rubryce figurowało: »był karcen 2-tygodniowym karcerem za nielegalną reperację butów«.

Złudne nadzieje.
Wierzę w amnestie, które nigdy nie dotychczas najbardziej na nie liczących, wierzę w odmianę kodeksu karnego, według którego największym wymiarem kary ma być rzekomo termin pięcioletni, wierzę w ogóle w zmianę polityki karnej Sowietów, a tymczasem rok za rokiem płyną nie- skończona fala więźniów, kończy się jedna »piatiletka«, zaczyna druga; odbywa się likwidacja klas społecznych, — a więc nowe tysiączne zastępy chłopów (skłaków) jadą do obozów koncentracyjnych, a naiwni wierzą złudnym nadziejom...

Złudne nadzieje.
Humor kazamatów.
Myliłby się ten, kto by przypuszczał, że za kratą stale rozlega się jęk i zgrzytanie zębów, że najbardziej rozpacz wyryta jest na twarzach uwielbionych, że dowcip, humor, beztroska piosenka nie rozlega się nigdy w miejscach kaźni. Człowiek

Złudne nadzieje.
Jestem r. 1939 pewnego dnia rozszala się poglaska szepem powtarzana z ust do ust, gdyż o tym głośno mówię na razie nie było woli, że w szajniach »S elchouzi« były wypadki tyfusn plamistego. Niebawem szpital sowietów został przeznaczony. Zajęto pod szpitala prowizorycznie inne ubikacje. W parę tygodni potem z zamkniętego teatru, a wiodownie i hale załadunkowe tapczany z obywateli. Wkrótce wstrzymano roboty na przedmiotach, skupiających większe rzesze pracujących. Nasz epnie wybroniłono przechodzenie z kompanii do kompanii. Ode, w której ktoś zachorował, po przesłananiu wianu chorego do szpitala, zamykano na kluczy i

Złudne nadzieje.
Jestem r. 1939 pewnego dnia rozszala się poglaska szepem powtarzana z ust do ust, gdyż o tym głośno mówię na razie nie było woli, że w szajniach »S elchouzi« były wypadki tyfusn plamistego. Niebawem szpital sowietów został przeznaczony. Zajęto pod szpitala prowizorycznie inne ubikacje. W parę tygodni potem z zamkniętego teatru, a wiodownie i hale załadunkowe tapczany z obywateli. Wkrótce wstrzymano roboty na przedmiotach, skupiających większe rzesze pracujących. Nasz epnie wybroniłono przechodzenie z kompanii do kompanii. Ode, w której ktoś zachorował, po przesłananiu wianu chorego do szpitala, zamykano na kluczy i

Złudne nadzieje.
Jestem r. 1939 pewnego dnia rozszala się poglaska szepem powtarzana z ust do ust, gdyż o tym głośno mówię na razie nie było woli, że w szajniach »S elchouzi« były wypadki tyfusn plamistego. Niebawem szpital sowietów został przeznaczony. Zajęto pod szpitala prowizorycznie inne ubikacje. W parę tygodni potem z zamkniętego teatru, a wiodownie i hale załadunkowe tapczany z obywateli. Wkrótce wstrzymano roboty na przedmiotach, skupiających większe rzesze pracujących. Nasz epnie wybroniłono przechodzenie z kompanii do kompanii. Ode, w której ktoś zachorował, po przesłananiu wianu chorego do szpitala, zamykano na kluczy i

Złudne nadzieje.
Jestem r. 1939 pewnego dnia rozszala się poglaska szepem powtarzana z ust do ust, gdyż o tym głośno mówię na razie nie było woli, że w szajniach »S elchouzi« były wypadki tyfusn plamistego. Niebawem szpital sowietów został przeznaczony. Zajęto pod szpitala prowizorycznie inne ubikacje. W parę tygodni potem z zamkniętego teatru, a wiodownie i hale załadunkowe tapczany z obywateli. Wkrótce wstrzymano roboty na przedmiotach, skupiających większe rzesze pracujących. Nasz epnie wybroniłono przechodzenie z kompanii do kompanii. Ode, w której ktoś zachorował, po przesłananiu wianu chorego do szpitala, zamykano na kluczy i

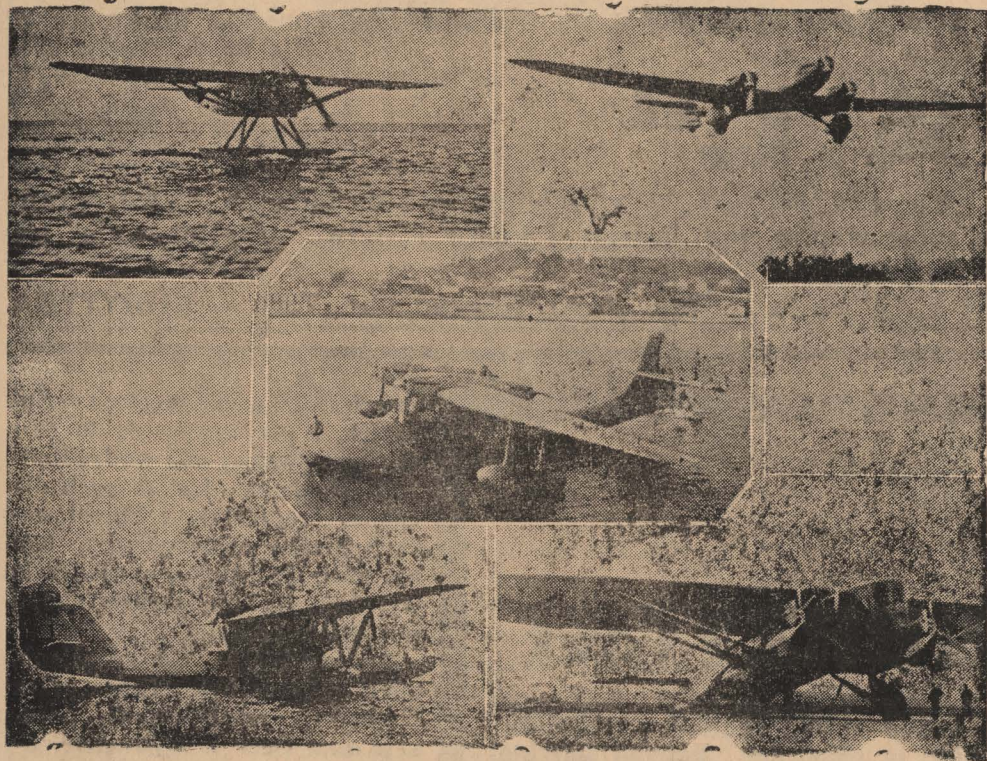
Złudne nadzieje.
Jestem r. 1939 pewnego dnia rozszala się poglaska szepem powtarzana z ust do ust, gdyż o tym głośno mówię na razie nie było woli, że w szajniach »S elchouzi« były wypadki tyfusn plamistego. Niebawem szpital sowietów został przeznaczony. Zajęto pod szpitala prowizorycznie inne ubikacje. W parę tygodni potem z zamkniętego teatru, a wiodownie i hale załadunkowe tapczany z obywateli. Wkrótce wstrzymano roboty na przedmiotach, skupiających większe rzesze pracujących. Nasz epnie wybroniłono przechodzenie z kompanii do kompanii. Ode, w której ktoś zachorował, po przesłananiu wianu chorego do szpitala, zamykano na kluczy i

Złudne nadzieje.
Jestem r. 1939 pewnego dnia rozszala się poglaska szepem powtarzana z ust do ust, gdyż o tym głośno mówię na razie nie było woli, że w szajniach »S elchouzi« były wypadki tyfusn plamistego. Niebawem szpital sowietów został przeznaczony. Zajęto pod szpitala prowizorycznie inne ubikacje. W parę tygodni potem z zamkniętego teatru, a wiodownie i hale załadunkowe tapczany z obywateli. Wkrótce wstrzymano roboty na przedmiotach, skupiających większe rzesze pracujących. Nasz epnie wybroniłono przechodzenie z kompanii do kompanii. Ode, w której ktoś zachorował, po przesłananiu wianu chorego do szpitala, zamykano na kluczy i

Kącik zdro
Zatrucie k
(wyraz m
wość), poja
jako komple
najmniejszej
cia skóry. Z
pominamy w
antyseptyku
każeniun p.
najdrobniejsz
leczeniach, z
rzach, otarci
nie tak dawn
Coolidge'a k
Prezydentem
nych, zmarł
ka się wywią
cia nogi prze
cik.
Gdy bakter
przez otwar
(rankę) i wyw
stan jest bard
zaopatrzyła n
bne do usuni
przez wstrzą
ła, lecz gdy
się wielokrotn
może być nal
bez pomocy
jest wybrnąć
cia krwi.
Pierwszymi
krwi są ból g
młodości, gorą
wet delirium.
także zwiasto

Air France

Listy, oraz przesyłki pocztą lotniczą nadawać można w Kurytybie W kierunku Południa aż do Peru W PONIĘDZIAŁKI: do godz. 18 w Agencji Vidal i do godz. 20-ej na Poczcie Głównej. W kierunku Północy, aż do Natalu, Afryki, Europy i Azji: W PIĄTKI: do g. 18 w Agencji Vidal i do godz. 20-ej na Poczcie Głównej

Informacji udziela Agent Główny: THEOPHILO G. VIDAL Rua B. do Rio Branco, 195-209, Tel. 538 Caixa post. 132, Kurytyba

cukrem z cynamonem lub wanilią utłuczoną i podać na stół.

Racuszki

Na 1 kilo mąki pszennej wziąć drożdży 3 do 4 deka. Drożdże rozrobić w letniej wodzie i wlać do mąki; dolać miska letniego, całych jaj 3 lub 4, secl. szczyptę. Rozbić to mocno łyżką drewnianą na dość rzadką ciasto, potem postawić w ciepłym miejscu, żeby podrosło. Jak ciasto dobrze podejdzie, ostrożnie łyżką brać ciasto i nożem drugą ręką ucinając wrzucać do roztopionego smalcu na patelni. Obrócić na drugą stronę, jak z jednej się zrozumienia, a po usmażeniu wyłożyć na półmiskę i posypać mialkim cukrem.

13 synów zginęło na wojnie

W Wiedniu zmarł robotnik fabryczny Tomasz Hittinger, znany z tego w mieście, że miał z jedną żoną aż 22 synów i jedną córkę.

Tomasz Hittinger pracował w papierni i najwidoczniej był ze swego zawodu zadowolony, gdyż zdołał namówić aż 21 synów, by poświęcili się temuż zawodowi. Pracowali więc razem w fabrykach aż do wojny. Gdy wybuchła wojna, wszyscy prawie Hittingerowie poszli na front. I rzecz dziwna, do r. 1916 nic się nie stało żadnemu z nich, a w jednym roku 1916 zginęło aż 13 braci, z tego siedmiu niemal jednocześnie na różnych frontach, na których walczyła armia austriacka.

Nieszczęśliwa matka nie była w stanie zmieścić tyłu naraz ciosów i umarła w tym samym roku, a wkrótce po niej umarło jeszcze kilku jej synów.

Obecnie po śmierci Tomasza Hittingera zostało z tej olbrzymiej rodziny tylko siedmiu synów i córka. Dwudziesty drugi syn, ten jedyny, który nie został robotnikiem w papierni, jest śpiącym w teatrykach wiedeńskich.

Tomasz Hittinger zmarł w 79 roku życia. Za trumną jego szło „tylko” ośmioro jego dzieci.

RODZINA

Potrzebna do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa w Serro Azul, 2 km. od miasta. Gospodarstwo całkowicie urządzone, dom murowany, inwentarz żywy i martwy, krowy mleczne, konie, wozy itd. Można prowadzić na własny rachunek, za 13 płoń dla gospodarza. — Im więcej rąk do pracy w rodzinie, tem lepiej. Warunki wedle umowy, jogodne. Rodzina niezamożna może mieć w gospodarza pracę na dzień za dobrą wynagrodzeniem. Jest to dobra sposobność dla pracującej rodziny. Zwracamy uwagę, iż ziemia jest dobra i urodzajna i bez żadnego kapitału można łatwo zrobić majątek.

Zgłosić się pod adresem: Reynaldo von der Osten, rua Mar. Deodoro 254, KURYTYBA.

Miejcie zawsze pod ręką polskie proszki "KOGUTEK" (Migreno Nervosin) najlepszy środek przeciw bólowi.

DYPLOMOWANY LEKARZ DENTYSTA
Jan Skalski
posiadający długi letnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki, starannie i po najniższych cenach.
Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18
Rua Emiliano Perneta Róg ul. Brig. Franco, 1985
Kurytyba — Paraná

Polskie ołówki 500 rs.
Polski chmiel 1.000
Polskie żyłki Cat Prima 800 — 1.000
Polskie kogutki na ból głowy, najlepsze w świecie, 5 sztuk 2.500
FLORECKI — Charutaria Liberty Pr. Tiradentes 305

LEKARZE
Dr. Aleksander Dobrowolski
Klinika medyczno-chirurgiczna
Leczenie żyłaków, wrzodów, hemoroidów. Chirurgia ogólna. Syfilis, choroby weneryczne. Własne laboratorium do analizy.
KONSULTORIUM: Praça Tiradentes, 322. Od 10 do 12 i od 3 do 6 godz.
MIESZKANIE: rua 13 de Maio, 879; Telefon 1036.

Dr. Józef Czaki
Choroby kobiet i klinika ogólna
W piątki od 1 do 3. W soboty od 9 do 11 i od 1 do 3.
Apteka Stellfeld ul. Com. Araujo. W ZPOK ulica Vicente Machado Villa Ema udziela porad dla niezamożnych kobiet i dzieci w piątki i soboty od 10 do 11,30
Dla członków Związku Polskiego i ich rodzin cena porady 5\$000

DR. DANTE ROMANÓ
Z praktyką w szpitalach berlińskich Internista Szpitala Ewangelickiego Santa Casa de Misericordia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medycyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgia pochwy rozrodzanej jajników, przewodów, pęcherza, nerek, żołądka, płuca, gruczołów, wątroby, i t. d.
Konsultorium: Praça Tiradentes Nr. 564 (nad apteką Minerwa) — Rezydencja: Praça Senador Corêa, 4

Dr. Carlos Heller
z praktyką w szpitalach w Hamburgu, Paryżu i Wiedniu. Sześć kliniki ginekologicznej i ginekologii.
Klinika medyczna. — Choroby piersiowe, skórne, pociowe. — Promienie ultrafioletowe.
Konsultorium: — Farmacja Avenida, av. João Pessoa, 68 — od 10,30 do 11,30 i 4 do 6. — Farmacia do Ordem Praça da Ordem od 8 do 10.
Telefony: Konsultorium 875 Mieszkanie 424

DR. M. ISAACSON
Professor Fakułtu Medycznego na Uniwersytecie Parańskim
Operacje i pomoc przy porodach. — Choroby kobiece. — Gruźlica. — Dżartaria. Promienie ultra-fioletowe.
Konsultorium: Praça Zacharias, 622 2-gie piętro. Tel. 1163. Rezydencja: Rua 7 de Setembro 3775 Tel. 2-8-9.

UZYWANY oficjalnie w wojsku ELIXIR „914”
Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważyć można:
1.) — Krew czystą, wolną z wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
2.) — Zniknięcie przyszczoń, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jęczmykowych etc.
3.) — Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy.
4.) — Zniknięcie objawów syfilitycznych i wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis.
5.) — Żołądek i kieliszek w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914” nie atakuje żołądka i nie zawiera jodu, etu.
Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew które posiada świadectwa szpitali od specjalistów o oczu i chorób syfilitycznych.
PODWÓJNE FLASZKI zawierają 2 razy więcej płynu „ELIXIR 914”, a kosztują o 20 proc. mniej, niż dwie zwykłe flaszki.

KURS NOCNY BEZPŁATNY DLA DOROSŁYCH
Gimnazjum „Novo Atheneu współpracując z krajową akcją mającą na celu rozpowszechnienie nauki, otwarto z dniem 13 maja bezpłatny kurs szkolny dla osób dorosłych, funkcjonujący w nocy. Zapisy codziennie.
„NOVO ATHENEU”
r. Acuidabam, 278 — Telefon 378

Dr. LUDWIK WOLSKI ADWOKAT
Prowadzi sprawy cywilne, handlowe, spadkowe i kryminalne. Pośredniczy w załatwianiu spraw w Polsce
Rua Brígadeiro Franco, 1488. KURYTYBA.

CAFE CURY
PALENIE I MIELENIE KAWY
Viuva Paiva Filhos
Telefon Nr. 1179 — Adres dla telegramów: „TYBA”.
Rua Commendador Araujo Numer, 107
Curityba Paraná

DENTYŚCI
Dyplomowany Lekarz Dentysta
J. Furmaniak SCHMIDTINGEROWA
Leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów, szcęk i t. d.
Rua Paula Gomes, 218
Przyjmuje od godz. 8—12 i od 1—5 popoł.

Dyplomowany dentysta
J. Campelli Filho
KONSULTORIUM:
Rua Emiliano Perneta, 97
(naprzeciwko Szkoły Normalnej)
PORADY od 9—11 i od 1—6

Marja Kryńska
Dyplomowany Lekarz-dentysta
przyjmuje od 1 do 6 pop.
Ul. Ebano Pereira nr. 356
Telefon 1-2-8-8

„A BRANDINA”
Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pastylek gumowych, pomadek i t. d.
Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Upraszają się Szanownych Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najlepsze i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki
„A BRANDINA”
Specjalność fabryki:
Jaja cukrowe i
BRACIA SOBANIA
Rua Nunes Machado, 300—304
Curityba - Telefon, 1423 - Paraná.

YANTOL
czyści krew i wzmacnia organizm
Do nabycia we wszystkich lepszych aptekach i składach aptecznych

Kącik zdrowia

Zatrucie krwi
Zatrucie krwi czyli septicemia (wyrasza z tego dolegliwość), pojawia się częściej, niż się nam wydaje, jako komplikacja niekiedy nawet najmniejszych ran lub zadrażeń skóry. Z tej przyczyny przypominamy wam, abyście używali antyseptyku (środka przeciw zakażeniu np. jodyny) nawet przy najdrobniejszych ranach, pokaleczeniach, zadraśnięciach, pęcherzach, otarciach itp. Wszak to nie tak dawno temu, syn Calvina Coolidge'a który był wtenczas Prezydentem Stanów Zjednoczonych, zmarł wskutek infekcji, jaka się wywiązała z powodu otarcia nogi przez niewygodny bucik.

Gdy bakteria wejdzie do krwi przez otwarte w skórze miejsce (ranę) i wywiąże w krwi trujące stan jest bardzo poważny. Natura zapoatrzyla nas w środki potrzebne do usunięcia truczyny z krwi przez wątrobę i inne części ciała, lecz gdy bakteria rozmnoży się wielokrotnie, funkcja ta nie może być należycie spełniana i bez pomocy lekarstwa trudno jest wybrnąć z tego stanu zatrucia krwi.
Pierwszymi objawami zatrucia krwi są ból głowy, brak apetytu, mdości, gorączka i czasami nawet delirium. Te objawy mogą także zwiastować wiele innych

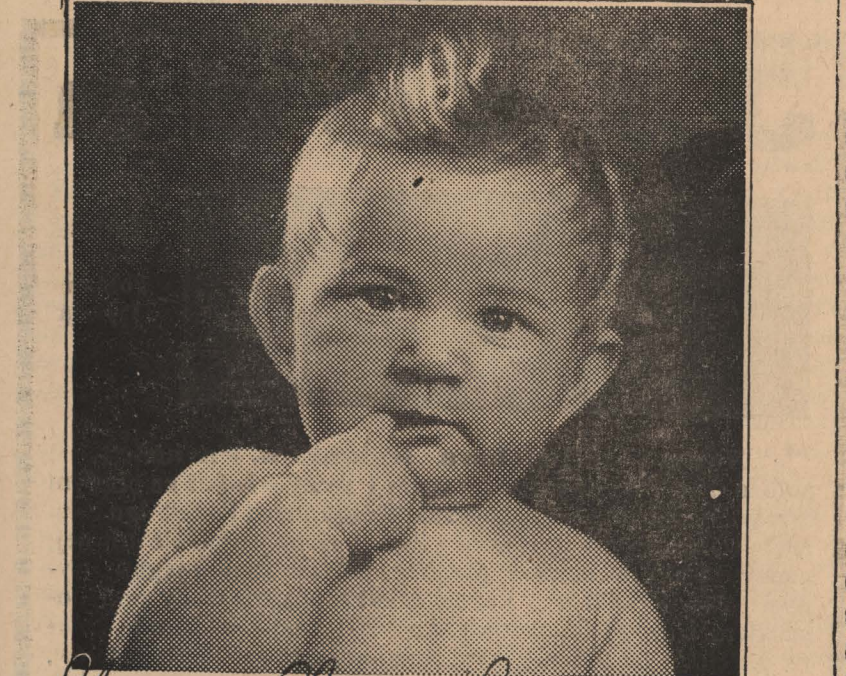
chorób, więc septicemię jest trudno rozpoznać; ponieważ jednak każdy z tych objawów jest sygnałem kłopotu przeto trzeba iść do lekarza w razie uzkania się któregośkolwiek z nich.
Aby oczyścić stan zakaźny, musi się usunąć to, co jest objęciem informacji. Następnie, leczenie polega głównie na usuwaniu z ciała niepożądanych truczyn przez odpowiednią dietę i spoczynek.
Jak we wszystkich innych chorobach, o wiele łatwiej jest nie dopuścić do takiego stanu niż go leczyć, gdyż zatrucie krwi znaczący straszny i ogólne niewyróżnienie zdrowia. Dlatego też nie powinno się zaniedbywać żadnej r a n k i, ale zawsze należy oczyścić to miejsce i zapoatrzyc antyseptykiem; następnie uważać, ażeby do rany nie dostał się brud i kurz.

Dla gospodyń
Babka z tartych ziemniaków
Utrzeć ziemniaków surowych na tarce, potem wycisnąć w serwecie, wyrzucić z powrotem do miski, rozmieszać łyżką, dodać parę jaj, szczyptę sody oczyszczonej, soli do smaku, majeranku dla zapachu, skwarek lub tłuszczu wieprzowego, mąki parę łyżek i drobnej pszennej lub gryczanej kaszki. Wszystko razem wymieszać, wyłożyć ciasto na blachę dobrze przednio wysmarowaną i wstawić w gorący piec na godzinę. Po upieczeniu wyjąć z blachy, pokrajać w kawałki i podać na stół. Do tej babki podaje się sos następujący: Pokrajać dużo cebuli i zasmażyć ją w tłuszczu ze skwarkami. Jak się cebula zgotuje w tłuszczu, ale nie zrumieni, dodać łyżkę mąki rozrobionej w wodzie. Raz jeszcze zagotować, zaprawić solą i pieprzem i podać.
Pączki z kartofli zwane „pampuchami”
Ugotować kilogram obranych ziemniaków, utłuc w garnku i wyrzucić na stolnicę, aby przestygły. Dodać jedno lub 2 jaja całe, szczyptę soli, pół łyżeczki sody oczyszczonej i tyle mąki żeby zgnieść ciasto, jak na kłuski. Ciasto dobrze wyrobione rozwałkować i wykręcać szklanką placuszki; środek placuszki wykładać małym kieliszkiem lub krążkiem, aby była dziura. Placki owe potem wrzucać na roztopiony smalec i smażyć tak, jak pączki. Po usmażeniu wyłożyć na papier, aby z tłuszczu obcięły. Potem je osypać mialkim

Zaprzysiężony Kłomacz publiczny
J. GELBERT
Rua Pedro Ivo, 211
Kłomaczy urzędowanie wszystkie języki. — Złatwia również sprawy z poza Kurytyby, w tym celu należy nadesłać dokumenty pocztą poleconą

Wyleczony i Zadowolony
Co podajemy niżej, to tylko prawdziwy wypadek jaki miał piszący poniższy list:
„Od szeregu dni czułem chorem, nabawiwszy się silnego przeziębienia. Zatakowało mi ono płuca, cierpieniaśm do okuczliwego kasy, pokazały się objawy tęży. Byłem już bardzo tą chorobą wyczerpany. Zażywałem różnych lekarstw, a nic nie pomagało. Dopiero na radę jednego z przyjaciół wziętem sławny środek PEITORAL DE ANGIO PELOTENSE. Nim skończyłem pierwszą flaszkę, już powiększyły się oznaki polepszenia, i wkrótce byłem zdrow, jak dawniej.
Dlatego z pełnym przekonaniem na własnym przykładzie zalecam wszystkim, aby w podobnych wypadkach zażywali PEITORAL DE ANGIO PELOTENSE — i wiem, że im to znakomite lekarstwo pomoże.”
(Podpis) Hermenegildo de Azevedo Nunes
Domagacie się w aptekach tylko lekarstwa PEITORAL DE ANGIO PELOTENSE. To jest najlepszy środek przy zazięgniach i kaszlu.
Potwierdzam to zaświadczenie. (Podpis zalegalizowany u notariusza) Dr. E. L. Ferreira de Araujo.
Pozwolenia Nr. 511 z dn. 26 marca 1906
Skład główny: LABORATORIO PEITORAL DE ANGIO PELOTENSE — Peiotas
Na sprzedaż we wszystkich miejscowościach, w składach i aptekach

PALACE HOTEL
KURYTYBA
Rua Barão do Rio Branco 62
Telefon 989 i 990
Caixa postal 469
70 POKOI Z WODĄ ZIMNĄ I GORĄCĄ, 14 ODDZIAŁÓW Z ŁAZIENKAMI PRYWATNEMI, 2 WINDY, SALON DLA RESTAURACJI, HALLA I BAR
KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA
Auta na stacji do dyspozycji dla gości
Właściciele:
Marcin Jaruga

Uma pelle que faz inveja
A MUITAS MÃES
ESTE menino bonito tem uma cutis tão avelludada e tão rosada, que dá vontade de morder... Mas não é privilegio delle, nem segredo de ninguém: todas as mãezinhas cuidadosas podem obter este resultado, polvilhando o corpo do seu bebê com TALCOFORM.
TALCOFORM combate as assaduras e todas e quaisquer erupções das epidermes delicadas. Allia as vantagens de um talco finissimo ás propriedades antisepticas do LYSOFORM.
Laboratorios Lysoform S. A.
Rua Taquary, 190 - São Paulo
Galcoform
EDANEE
Na sprzedaż we wszystkich aptekach

Koloniści i hodowcy bydła!

Bądźcie rozsądni! Brońcie swe bydło przed chorobami. Zastępujcie brakujące w paszy sole mineralne t. zw.

„BLOCSAL”

Zapamiętajcie dobrze że: 1) „BLOCSAL” jest tania, niewiele droższa od soli kuchennej. 2) „BLOCSAL” wyrabiana jest w blokach czworokątnych i służy tylko do lizania, dlatego jest bardzo ekonomiczną. 3) „BLOCSAL” zawiera w sobie wapno, jod, żelazo i fosfor i łatwo przystosowuje się do organizmu bydłowego

„BLOCSAL” prawdziwa pochodzi tylko z fabryki **SIGEL & FILHOS LTDA, Rua João Negrão, nr. 733 — KURYTYBA**

OBUDZONA CZUJNOŚĆ AMERYKI

Prasa brazylijska, a w ślad za nią prasa innych republik Ameryki przystąpiła w ostatnim tygodniu do ostrych ataków przeciwko Rzeszy Niemieckiej. Za wstęp posłużył artykuł w berlińskim piśmie „Korespondencja polityczna i dyplomatyczna”, omawiający położenie Niemców w południowych stanach Brazylii w czasie ostatniej kampanii nacjonalizacyjnej.

Chwilowo wypowiadają się na ten temat tylko dzienniki. Zapytywane w tej sprawie ministerstwo spraw zagranicznych wyznało, że śledzi z uwagą odgłosy prasy, lecz nie przedsięwzięło żadnego kroku, gdyż „owe komentarze prasowe nie opierają się na żadnej podstawie urzędowej.”

W ślad za organami brazylijskimi zarcagowały szczególnie silno pisma argentyńskie i północno-amerykańskie. Bonaereńska „La Nación” pisze: „Cała Ameryka stoi po stronie Brazylii”, a „New York Post” powiada: Doktryna Monroe („Ameryka dla Amerykanów”) wyklucza możliwość współistnienia osi „Berlin-Rzym” na kontynencie amerykańskim.

Dzienniki przynoszą też długi telegram agencji „United Press” z Berlina, wyszczególniający w

8-miu punktach program ekcji nazystowskiej w krajach Ameryki. Dwa z tych punktów skierowano wyłącznie przeciw żydom. Nasuwa się przypuszczenie, że rozszerzaniem tych wiadomości żydzi chcą się odwdziżyć nazystowskiej Rzeszy za doznane prześladowania.

Od Administracji

Czytelnikom w Agua Branca podajemy do wiadomości, że agenturę naszego pisma w tamtej miejscowości objął kupiec p. Lucjan Wiśniewski, u którego można uiszczać prenumeratę oraz zamawiać „Gazetę Polską”. W Św. Mateuszu i okolicy sprawy Gazety prowadzi nadal p. Alojzy Szlachta, jak dotychczas.

W Valões, linia S. Francisco, Św. Kat. powstała nowa agentura naszego pisma, prowadzi ją kupiec p. Kazimierz Siedlecki, dawny przyjaciel naszego pisma, który przyjmuje wpłaty za prenumeratę i zgłoszenia nowych Czytelników. W kol. Oco pod Valões agenturę „Gazety Polskiej” prowadzi nadal p. Andrzej Wał, iniejscowy profesor.

Polecaj „Gazetę” Przyjaciółom

Nowa polska restauracja w śródmieściu

Obiady, kolacje, przekąski. Szurasco o każdej porze dnia, zawsze świeże. Wyborowe trunki.

Punkt spotkania Rodaków z Kurytyby i okolic

Jan Wilczyński

CHURRASCO PARANAENSE

rua Ermelino de Leão, 28 — Kurytyba

NATURALIZACJA

i karty wezwania na przybycie do Brazylii

Wyrabia je w najkrótszym czasie

Dr. J. Gelbert

Rua Pedro Ivo nr. 211 Kurytyba

MÓWIMY PO POLSKU

REWOLUCJA

W Casa Nice

Sprzedajemy towary po cenach opętanych

Nowy i bogaty wybór jedwabiu, tkanin i materiałów wszelkich gatunków

Przyjdźcie, aby zobaczyć nasze ceny, naprawdę najniższe w Kurytybie!

Casa Nice

Plac Tiradentes, róg ul. José Bonifácio

SUL AMERICA CAPITALIZAÇÃO

NAJWIĘKSZA KOMPANIA KAPITALIZACYJNA W AMERYCE PŁD.

AMORTYZACJE W MARCU

Dnia 31 marca o godz. 15-tej odbędzie się w Rio de Janeiro ciągnięcie amortyzacyjne tytułów za ten miesiąc, a w losowaniu biorą udział wszystkie tytuły.

ODNOWIENIE TYTUŁÓW ZALEGAJĄCYCH może być uskutecznione do tegoż dnia (czw.) do godz. 13 w biurze Komp. w Kurytybie, ul. B. do Rio Branco, 39, gdzie można uiszczać wpłaty

Prospekty, informacje i nabywanie tytułów w naszym biurze przy ul. B. do Rio Branco nr. 39.

S.P. MICHAŁ ZUBRZYCKI

Burmistrz Apostoles, Przemysłowiec, Prezes Towarzystwa „Jedność” w Apostoles, Prezes Związku Towarzystw Polskich w Misiones, Prezes Polskiej Spółki Wydawniczej „Osadnik”, kawaler Złotego Krzyża Zasługi — Zmarł w Apostoles w dniu 20 marca 1938 r. Odprowadzenie zwłok do grobowca rodzinnego odbyło się dnia następnego.

O czym zawiadamia Rodaków

Posadas, w marcu 1938

Przedstawicielstwo „Gazety Polskiej” dla Misiones i Paragwaju
PAWEŁ RZESZUT

Nacjonalizacja w Rio Grande

„Correio do Povo”, dziennik wychodzący w Porto Alegre, przynosi wiadomość, że w stanie Rio Grande ma nastąpić również nacjonalizacja szkolnictwa. Sekretarz Wychowania p. Coelho Souza zapowiedział, że z polecenia interwentora pułk. Cordeiro de Faria znajduje się w opracowaniu odpowiedni projekt, dotyczący szkół niemieckich, włoskich, polskich i żydowskich, funkcjonujących na terenie stanu. Nie będzie przytem zarządzona zbyt spiesznego Nacjonalizacja będzie wprowadzona etapami.

„Wcielenie mniejszości obywateli do naszego organizmu narodowego — podkreślił p. Coelho Souza — wejdzie w życie, jak to jest życzeniem rządu federalnego i stanowego. Kto uro-

dził się w Brazylii, ma być Brazylijaninem — niech kosztuje co chce i niech będzie co chce. Nowy stan rzeczy został stworzony, aby służył całoci państwa, a nie jednostom lub grupom. Kto miałby się opierać naszemu dziełu patriotycznemu, może wrócić do drzwiami, którymi wszedł”.

Koła zainteresowane wskazują, że potrzeba tego zarządzenia dawna się odczuwać z dawną. Rząd włoski wydaje 50 tysięcy miliej-szych miesięcznie na utrzymanie szkół dla dzieci włoskiego pochodzenia. Przytacza się nadto przykłady, że dzieci izraelskie, gdy są zapytywane o swą narodowość, to choćby były urodzone w Brazylii, odpowiadają po myśli swych rodziców: „Jesteśmy żydami”.

POLSKA USTAWA

przeciw obywatelom niepożądanym

Sejm w Warszawie przyjął w 2-gim i 3-cim czytaniu ustawę, zobowiązującą obywatelstwa polskiego do osoby na wychodźstwie, które przez 5 lat żyją bez żadnego związku ze swą ojczyzną.

W motywach do ustawy, czekającej na podpis prezydenta, powiedziano, że na wychodźstwie żyją dwa rodzaje Polaków: Jedni to patrioci, którzy nie zapominają o swych obowiązkach względem ojczyzny i „narod”; drudzy przynoszą interesy obce nad Polskę.

Do tych ostatnich należą okazicie-le polskich pasportów, którzy są właścicielami domów nierządu w Argentynie i w Brazylii, a w Nowym Jorku wychodzą na ulice, aby urządzić hałaśliwe demonstracje publiczne przeciw Polsce. Ustawa dotyczy w ogólności wszystkich tych, którzy wyrzekli się kraju swego pochodzenia i dla których Genewa tworzy specjalne pole dla ich ruchliwej i „owocnej” działalności.

Protast, jaki wnieśli żydzi przeciwko owej ustawie w Sejmie, świadczy, że jest ona prz ciwko nim skierowana.

Tyle telegram prasowy, nadany w Warszawie przez agencję „Transocean” w dn u 26.3. Ustawa ta jest bardzo na czasie, bo dotychczas było „jaki rzeźmieszek, szczególnie po wielkich miastach portow. ch, spacerował z polskim paszportem i plamił bezkarnie polskie imię, szkodząc dobrze zastużonej opinii osadników i emigrantów zarobkowych, a konsulatory miały ręce związane. Pamiętamy z Bs. Aires nalaśliwą sprawę t-wa handlarzy żywym towarem, które najpierw zwato się „Varsovia” a potem przeinaczyło się na „Zwi-Migda”. Tutaj sze społeczeństwa orientują się słabo w stosunkach europejskich — i narbi za tę bandę szakali w ludzkim ciebie spada na ogół Polaków, gdyż zbrodniarze posiadali polskie

paszporty, choć może nawet i nie mówili po polsku.

Co się tyczy stosunków na naszym ściślejszym obszarze osadniczym, to znaczy w trzech stanach Brazylii połudn., to ustawa ta poza nielicznymi wyjątkami, nie będzie bodaj ma- szerszego zastosowania i pragniemy szczerze, aby tak zawsze pozostało. Do tzw. „mniejszości narodowych”, Ukraińców, Żydów, Niemców itd. wy-ciągaliśmy tu zawsze przyjazną rękę, zapraszając ich do współpracy i wskazując, że z tej strony oceanu nie nas nie dzieli a wszystko łączy. W każdym razie, kto opuścił żonę swą i dzieci w kraju i nie pisze do nich ani ich wspomaga, a ponadto żyje może tutaj z inną kobietą; kto nie należy do żadnego towarzystwa ani nie czyta polskich gazet i odbił się zupełnie od swych; kto nie prowadzi swego życia tak jak należy i postępowaniem swoim przynosi wstyd i gromadzie; kto wrzeszczy chciwy wycie- rać sobie usta Polską — niechaj się dobrze zastanowi, gdyż ma „czas” do poprawy, dopóki ustawa go nie do- sięgnie.

LOTERJA STANU PARANA

Największa liczba wygranych przy najmniejszej liczbie biletów

W kwietniu

Nader interesujące ciągnięcia

Ciągnięcie co tydzień

Kup jeszcze dzisiaj swój bilet

Bilet na 50 kontów 20\$
Bilet na 100 kontów 30\$

Śląsk Cieszyński na widowni

Po przyłączeniu Austrii do Rzeszy główna uwaga Europy zwraca się w dalszym ciągu na Czechosłowację, która posiada bardzo silną mniejszość niemiecką. Część Niemców stała dotychczas na gruncie państwowości czeskiej; — i temu to stanowisku mamy po części do zawdzięczenia utratę części Śląska Cieszyńskiego na korzyść Czech. Po ukończeniu wojny światowej bowiem, Niemcy b. krajów austriackich wydali hasło, aby popierać te państwa poaustriackie, w których znajdują się Niemcy w większych gromadach. Nie-acy cieszyński stanli tedy zdecydowanie po czeskiej stronie, gdyż wiedzieli, że w Czechach będą mieli większe znaczenie, niż w Polsce.

Z połącznieniem Austrii wzrósł wśród Niemców czeskich ruch nazystowski. Rozwiązali się pomniejsze stronnictwa rolników i

rzemieślników niemieckich w Sudetach, a przyłączyli się do partii nazystowskiej pod wodzą Konrada Henleina. Jest to ruch dla całoci republiki czechosłowackiej bardzo niebezpieczny, tem bardziej, że Anglia oświadczyła wyraźnie, iż nie skruszy kopii w obronie czeskiej.

Sprawę Śląska Cieszyńskiego, gdzie Polacy byli zawsze przez Czechów prześladowani, poruszył uin. Beck w wywiadzie, udzielonym dziennikarzowi „Daily Mail”. Odnosny ustep nie był publikowany, lecz mimo to wiadomość o nim dostała się nawnętr. Śląsk Cieszyński jest ziemią rdzennie polską i stoi on na drodze porozumienia i współpracy między obu bratnimi narodami. Czesi sięgnęli w roku 1919 po ziemię nieswoją, bo w okolicy Cieszyna nie było żadnych Czechów — i ten czyn zaborczy mści się na nich. Jeśli polska część zabranego przez nich Śląska ciąży stale ku Polsce i nie zrezygnuje nigdy z praw polszczenia się ze swoją Matką-Ojczyzną, to klucz pokojowego rozwiązania tej sprawy posiada tylko jedna jedyna Praga.

Z ostatniej chwili

— Wiadomości Telegraficzne —

W Hiszpanii

Na froncie aragońskim wojska powstańcze posuwają się powoli, lecz ciągle naprzód, z celem dotarcia do morza i przerwania komunikacji lądowej między Walencją i Barceloną. Czoło powstańczego klina rozszczepiającego zbliżyło się do wybrzeży morskich na odległość 60 klm.

W Polsce

W Sejmie znajduje się projekt ustawy zabraniającej funkcjonowania łóz masońskich w kraju pod karą 5 lat więzienia.

Poselstwo Rzpłitej w Wiedniu zostało zniszczone, a jego agendy objęto Poselstwo Polskie z Berlina.

Polacy na Śląsku pod zaborem czeskim stworzyli jednolity front polityczny, złożony ze wszystkich stronnictw i ugrupowań.

Jagoda

Tartak na kolonii Jagoda

Nowa i największa Kolonia w Paranie położona w okolicy bardzo dużej przyszłości na prawym brzegu rzeki Iguaçu blisko traktu Guarapuava-Foz de Iguaçu. Niebywały nigdzie ogromny procent ziemi zupełnie równej, nadejść się do uprawy pługiem. Obszar kolonii Jagoda wynosi 24.500 alkrów. Każda działka posiada wody pod dostatkim i drogę dojazdową. Ziemia ta daje znakomite zbiory pszenicy, jęczmienia, żyta, kukurydzy, fionu, ryżu, batatów, kartofli, trzcinny cukrowej, chmielu, bawełny, rycynusu a także wszelkich warzyw i owoców. Pas nadrzeczny doskonale nadaje się pod uprawę trzcinny cukrowej, bawełny, bananów, ananсів, kawy itp. Klimat jest bardzo zdrowy, a wody są czyste, smaczne i zdrowe. Wysokość nad poziom morza: 600—400 metrów.

CENA ZIEMI: 100\$000 za alker na 4-letnie spłaty. Przy kupnie na raty osadnik wpłaca 30% od ceny ziemi, resztę rozlicza się na równe raty. Na raty sprzedajemy tylko jeden lot 10-alkrowy. Wyjątek mogą stanowić tylko bardzo liczne rodziny. Przy kupnie za gotówkę — tytuł własności (Escritura) niezwłocznie wydaje się kupującemu na ręce. Na naszej kolonii są następujące urządzenia:

Tartak
Apteka i mała ambulatorium,
Gosopdarstwo wzorowe
Plac pod kościół

Magazyn
Biblioteka
Szkoła

Informacji udzieli się w Kurytybie, przy ul. Ermelino de Leão, 15, piętro 1, lub na kolonii Jagoda (municipium Guarapuava), za osadą Larangeiras.

PROSPEKT ILLUSTROWANY wysyłamy na żądanie.

Adres dla listów:

CIA COLONIZADORA E MERCANTIL PARANAENSE S. A.

Caixa postal 222, Curityba — Parana

O memorial e os documentos a que se refere o Decreto-Lei n. 58 de 10-12-1937, artigo 10, estão depositados no registro Imobiliario de Guarapuava.

REDAK
I ADMINIS
Rua Em. Por
(dawniej Ag
Telefon
Promocjonal
W Brazylii
W Argentynie
Zagranicą
Pisania
Cena numeru
w Kurytybie

NR 15

3.

Pod powy
dujemy w „d
skim „Diario
mer z dn.
artykuł, które
kty pozwolan

W 1827 r.

111 laty —

częło S. Pau

wsze zastępy

grantów, k

preludniona

nie nasze zie

nę. W przec

Paulo, nabi

wów ludzki

czem jest

stan w rama

cyjnej i potę

spodarczo-p

bardziej cha

świata amer

Byłoby to

gdybyśmy

jaką spełnił

budowie wsp

W istocie b

wyrokować,

nasz kraj, g

ramię przye

Liczbą imi

którzy w ci

wali w S. F.

obliczeń „Uy

zacji i imig

miesiącu do

duz. Trzy m

trzy miliony

wateli.

Narody, k

przyczyny,

czynniki sw

albo nie są

zdają sobie

żywoytnych

jestemy id

winnu uczei

ów fakt, że

rodowców s

mieniu z

wspólnie gu